

308355 వ త్రి దినము వ్ర క టిం వ (బడు ను.

VOL. I.
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 నం॥ డిసెంబరు నెల 21 వ తేది సోమవారము

ఆ సందశామ సంవత్సర పుష్య శుద్ధ చ వితి ర.

No. 246

నంచిక ౨౪౬

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము కేలకు కేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుబొట్ట బాపును.

చార్మపుసెప్పుల బారడోలును. పొట్టబొగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూబేళమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

మనాసనగిరియందును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

శంకరాక్షరీటి చూచికోనిన మోక్షము గలుగదు

అమృతంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోర్త్ వాంశాయి. లేక, 6, 7 రంబుకెట్టిబి, వాల్మీకిటవున్. మదరాసు.

అత్తల ఆర్థాలమున కొంపి కోడండ ప్రసాపము.

1914 సం॥ డిసెంబరు 31 తేది లోపల అర్థవా
సంపువారి కుచితము.

మేమిదినంతా నైపుస్తకమును ప్రతివరుసలందు నందు నుండునటుల పంచివెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల బిళ్లకు పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రయత్నించుచుంటిమి. చీకసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్థవా బిళ్లకు పంపువారికి ఈడిసంబరు 31 తేదినంతా ఉచితముగా పంపుదుము. ఈతరుణమునుగృహచేయకుడు. వికో పియా ముద్రచిత్రమునకై డిసెంబరు 31 లోపుగ పేరును రిజిస్ట్రుచేసికొనివారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలబిళ్లకు లో 0-10-0 ప పంపుదుము. ఇది మూడుభాగములుగలది. కోడండప్రసాపముకోడ ముద్రచిత్రపటనను, అద్దరు కార్డును పంపాలము.

విజనామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్

నల్లభీమ పాక శాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిఫ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే చేపనాగరి భాషనండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయింకరిములుగలవు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చడ్లు కోకిందిలెలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేరేలు, శిలిగ్ పాకమునకు కావలసిన యాచతురములు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోట్రెండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులనుతో 1-11-0. పగటియందు చేయింకొక్కదినము చెప్పిన ప్రహేళికేపు పదియొక్క విస్తోదో కథలు.

240 పేజీలు. కేసుకాగితములు, క్యాలికోట్రెండు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 8-0-0. మావిలాసము:—

మధురవాణి పుస్తకాలయము,

35, న్యూక్వార్టర్స్ వీధి, మదరాసు.

MESMERISED TALISMAN.

సంజీవ రత్న

దీనిప్రభావమత్యద్భుతము. త్వరపము.

1 సంచిక నెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే పోస్టేజితోసహా.

యీ రత్నయొక్క ప్రభావమునుగూర్చి అనేకులు మాకు మంచి అభిప్రాయములను పంపియున్నారు. వారిలో ముఖ్యమయిన అభిప్రాయము. డాక్టరు ఎమ్. ఎస్. కాశ్మీ పి. వి. డి. గారి అభిప్రాయము.

"Your Sanjeevi is found to be of great use to me. Its effect in my case is indeed magical. Now I am successful in things in which I am very unfortunate and I am recommending it to all my friends"

Yours faithfully,

(Sd) Dr. M. N. Sastri A. V. D.

Manager, N.R. S. Ayurvedic Dispensary,

Kamalapuram (Cadapa Dt.)

Apply at once to:—

P. Raghava Janardhana Rao,

Mesmerist, ONGOLE

పి. రాఘవజనార్దనరావు.

మెస్మరిస్టు, ఒంగోలు.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, బాలింతగోగములకు, వాతములకు. చిక్కబిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యావయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము లెప్పు రియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట ముష్కరము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యందెంత పవిత్రము చేయును తేర్చబడవు. ఇంతరకకు మాతాపు నుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఠిర కస్తూరిని గొని మోసపోరు. కులం 1-కి రూ. 30-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

కులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

కులం 1 కి రూ. 5-8-0

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 0-8-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడెత్తాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తెరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మానములు పాదపడినవారు దీనివలన తక్షణమే నుఖము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బలబలమునుచుండు ఆతస్య పు వానినైనను వక్ష.

అమృతంజనం డిపో, నెం. 109, ఫోర్త్ వాంశాయి. లేక, 6, 7 రంబుకెట్టిబి, వాల్మీకిటవున్. మదరాసు.

శృంగార నైషధము.

దీనికి మూలము 'నైషధం విక్రమోదధమ్' అను శ్రీహర్షుని సంస్కృత నైషధము. దీనికి కర్తవ్యా కవి సార్వభౌములవరు శ్రీ నాథుడు. అనైషధమునకు విది చక్కని తెనుగు. తెనుగు మాత్రమే కాదు; (మూలమునలి) రసము పోషించియు, నలంకారములు పూషించియు, శాచిత్యం పాకరించియు, నశాచిత్యంబు పరిపాకించియు' నన్నట్లు నాం కిది చొక్కపుమెలుగు. శ్రీ హర్షుని నైషధమునకు శ్రీ నాథుని తెనుగు శృంగారముగుటచే నిది శృంగార నైషధమయ్యెను. కవిచక్రవర్తి లెన్ద్రబీ కవిత్వాద్యుత్తరములును గలసి, వెలసియున్న యీ కావ్యనాన్నమందలి రసభావ పుష్టియు, అర్థచమత్కృతియు, వ్యవహితైత్వమును అసంపూర్ణము. ప్రాచీనతమను బరిశీలించి వెళ్ళగొవములను సవరించి యొక్కొక్క పద్యమునకును గద్యమునకును టీక, భాష్యములు, ఉదాహరణలు, వ్యాకరణము, నిఘంటువు మొదలగా నందండు వలయునది యెల్ల ప్రాయముడి యున్నది. చేతికిమిడిక గానున్న దన్ననైషా, మేలికాంతియు సాగైన పుములు, మంచి కాలికోట్రెండు, దీనికి గలవు.

నెల అంచెలొలిగినా రూ. 8-8-0.

కలయవారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

అం దా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం
గ్రంథము.

అర్క-ప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది ఆరిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అర్ఖులమును నుపాయములను ఆయుర్ఖులచే లోగసామాన్యమును నివరింపజేయు పద్ధతులను, వెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన ఆర్ఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు లెగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు పేర్కొనబడిన మూలకలే గాక యాసాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారకమందునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

మెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదవస్త్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇవి ఆచ్యుతుండి 1915
5. కల్యణింత్రము.	" 0-4-0	10. కుశుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధికారి:—
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత జి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.బి.వి. 156, బ్రాహ్మణ్. }
జి. టి. మదరాస్.
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృకత చందాచారలకు మాధవనిదానము కప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగవంతుల రేగింపి యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోజిట్ మాదురూపముల మందులను గొనిన వారలకు విచిత్రము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-1-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము. *

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-3 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం	తామరతైలం	పండ్లపాడి
5 తులముల నూనెగల సీసా 1-3 0-12-0	వెల డబ్బీ 1-3 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0	డబ్బీ 1-3 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

జి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్ల విక్రయింపబడినా. మంగ. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,
10, ప్రేరీరోడ్డు, భాద్రి, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైనదనుగు. ఇప్పుడు దీవుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియైదేండ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము శోగలవు. ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో
సాము తిరుగ నియబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామముల జరిగినది? మనుజులసీతి మొదలు నెట్లుండే? కులభేదములేకలిగి? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మాత్సవనందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు ఒక్కొక్క కర్ణితుములు. ఇక్కాలపువాడు. బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మచర్యము ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపఠించిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గోపూవాసీ గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శైలిమిగుల సులభము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి నిందు క్యాలికో లైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 6-0-0 కర్పూలు జేతే. వలయువారి చిరునామాకు వ్రాసువచ్చును.
(4-12-14.) జనమంచి శేషాచార్య,
తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

నూతన రోమసంహిత.

బేగం సా హి షాప్.

ఈనూతన రోమ సంహిత ఒకతూరి ఉపయోగించుటకు వలన జేసామందలి యే భాగమునయుండు రోమమును చెడుపులేక భుజ్యుగాను యెటువంటి పచ్చలులేకయును భాధలేకయును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి.

వెల 3 లిల్లెలు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు 8 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలుకర్ప 0-6-0
వలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెని
నెం 6 బండరువీధి మద్రాసు

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.
రెండవకూర్పు.
“నుతిమతిమైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి కల్పల కల్లుగల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణశేఖరాయలచే శ్లాఘింపబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ నవసంచి వెదకబడుచున్నది. ఆంధ్రవాత్మకి రామాయణమును కుభావ్రాణియను నాటకమువలె ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రవాత్మకి రామాయణము కృత్తికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలనుకుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీకాళహస్తిస్తోత్రమునిచటను గలదు.
గమకు కాల్సో వెల 1-0-0 శ్రీకృష్ణకాళిలో 1-4-0
అటు ప్రభులొక్కసారి కొనుగాటికి 1 0-0 రు 0-4-0 వంతున గ్రోసివేరును. వలసినవారు.
శ్రీరామజయమందిరము.
తిరువల్లి క్కేడి, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

ప్రాచ్యచిత్రకళా ప్రదర్శనము.

మొదటిసారి ప్రదర్శనము కలెండర్ 26-12-1914 మొదలు 2-1-1915 వరకును ప్రెస్టెర్ లోని విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రాచ్యచిత్రకళా ప్రదర్శనము జరుపబడును.

ప్రదర్శనములకు ఈ ప్రేమ వస్తువులకు పరికరములును బహుమతులును నొసంగబడును. ప్రదర్శన గోళము రేచేరివిషయములను తెలియజేయుచు మునుపటివలె సభా గౌరవ కార్యకర్తలకు ప్రాసెస్ తెలియజేయును.

చిత్రలేఖనము, చుక్కచిత్రము, వింతమైన కుట్టుపని మున్నగు వానిని ప్రదర్శించు గోళము ప్రత్యేక మొక కాళి వీర్యవంతులకును.

ప్రదర్శించు బడవలసిన వస్తువులు 21-12-1914 నేటిని గాని అంతకు పూర్వముగాని కార్యదర్శులకు చేరవలయును.

స్థానిక వార్తలు.

కాలనూనెస్థితి:— మొన్న నధికోష్ఠస్థితి 8.3 మాత్రము; అధికోష్ఠస్థితి 74.0 మాత్రము.

దీపముల వేళ్ళ:— నేడు, శత్రుసాయంకాలము 6-16 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

మహాజనసభ:— ఈనెల 24-వ తేదీన జరప బడవలసిన బహిరంగ సభ మరయొకవాడు జరుగును. ఆలేది సకాలమున ప్రకటింపబడును.

మొదలైన పరిశ్రామిక మహాసభ:— ఈ మహాసభ యానెల 26-వ తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకును, 27-వ తేదీ యాదివారము తెల్లవారి 8 గంటలకును మంగళాక్షయ "డౌబిల్ హౌస్" ట్రైలులో జేయబడిన తాత్కాలిక మహాసభా మంటపమున జరుగును.

పోస్టునోటీసు:— మురియనునకు పంపబడుచున్న రములవైరాలు కొలంబోనుండి "కనరా" స్త్రీమరణించి పంపుటకు వీలగునట్లు జనరలుపోస్టాఫీసునందలి తపాలా పెట్టె ఈనెల 27-వ తేదీ సాయంకాలము 4-45 గంటలకు కట్టకడపటి పరిశ్రామిక తెలియజేయును.

చెన్నపురి వైద్య సవకళాశాల:— కళాశాలావస్థ కర్ణాటక మహాత్మ్యము ఈనెల 26 వ తేదీ శనివారమునాడు కళాశాలావస్థను జరుగును. చిరువామ్మూరు నివాస ఎమ్. కృష్ణకౌసామి గారు గ్రామసాధిపత్యము వహించుచు, తెలవారి 8 గంటలకు సభ్యాధిభ్యమును, సాయంకాలము 5-15 గంటలకు సభాసమావేశమును జరుగును.

ఆస్తిక మహాసభ:— హక్కుల రవీంద్రనాథ్ గాంగుల గారగ్రామసాధిపత్యము వహించుచును తమకు శక్తియు కృష్ణక రించిన తెలియుచున్నది; వినును, కలెండర్ వారకళాశాలయందు ప్రధానోపాధ్యాయుడగు ఎన్. పి. మైత్రా గారు వాయుగ్రామ సాధిపత్యము వహించుచును.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— శనివారము నాడు జరిగిన యిన్ని కలలో గ్రంథాలకు గ్రామ్యయోజనలను కే. శ్రీనివాసరావుగారును, రావుబహదూర్ టి. రావు వయ్యగారును కళాశాఖలను పి. డబ్ల్యు. వివేకానందగారును, పి. ముద్రామూర్తియ్యగారును ఎన్నుకొనబడిరి.

మహామృదీయ యువజనసంఘము:— కచ్చెడి బుధవారము సాయంకాలము 8 గంటలకు తిరువల్లికేడి "కెల్లెట్ హాలు"లో నొకసభ సమావేశమగును. బొరిస్టరు మిర్ అబ్దుల్లా, ఎమ్. పి., ఎల్. ఎల్. టి. గారు "పౌరుషజీవి తాదర్శములను" నూర్చు ప్రసంగించెదరు. డి. పి. జోలో, ఎమ్. పి. గారగ్రామసాధిపత్యము వహించును.

ఒకపోలీసు గోగ్యము:— "లి" డి వి జి క్ష పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు హిస్సార్ క్షా గౌరవకారవేతనము తీసి కొన నున్నాడని యిదిగతకే వ్రాయబడి యున్నది. మొన్న శనివారమునాడు ఎన్. పి. నేడు మైకానములో వివాదము జరగినపుడు డిప్యూటీ కమిషనరు రావుబహదూర్ పి. పరాం తుళుము వాయుగ్రామ హిస్ కార్ క్షా గారి సామర్థ్య వైపున ములను కొనియాడి యాయనను వీడుకొల్పెదట.

ఉన్నాదుల వైద్యశాల:— ఈనెల 16-వ తేదీ బుధవారమునాడు గోసలకు విశ్వముగలిగియున్న ప్రముఖ వివిధమైన వైద్యకళావేదములు తెలియజేయుచున్నది. మిక్కిలి సంతోషము. కార్యక్రమమునుబట్టి యది విశేషించి యాంగ్లేయులనే కాని యవ్వల కంటగా నాహ్లాదకరముగా నుండదగినవికావు. అన్ని వాతులకోసంను విశేషమును *లి గించువేళకల జరపబడునెడల, అదికూడ నొకవిధమైన చికిత్సగా పరిణమించి వైద్యకళాదేశమునకు సహకారిగా నుండవలదు.— అది యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

మోటారుబండి ప్రమాదము:— కడచిన శనివారము తెల్లవారి, క్రొత్తగా లెవ్వి నెంబు బిరుదు నందిన ఎఫ్. క్రాసు గారు, గౌరవాధిభ్యమున పొంది ఎమ్. పి. డి. కార్యకర్తలనుండి, లెవ్వి నెంబు బాకబ్బ, గ్రీన్ గార్డెన్, మోటారుబండిపై నింటికి వెళుచుండ, పురపాలక సంఘ కార్యాలయమునెదుట మోటారుబండి క్రామ్యే ప్రంభమును కొట్టుకొనెను. లెవ్వి నెంబు క్రాసు గారును, బండిపై వశేడే హున్నేను క్రిందపడిపోయి; వారికి విశేషముగా గాయములు తగిలెను. వీరుపురుగు జనరల్ ఆసుపత్రికి తీసికొని పోయిరి; మొన్న స్మారకమేలేదట; గిన్న కొంచెము స్వాస్థ్యమును పొందినట్లు తెలియజేయుచున్నది. లెవ్వి నెంబు బాకబ్బ గ్రీన్ గార్డెన్ కంటగా వెళ్లుట తగులలేదు. మోటారుబండికి విశేష నష్టము కలిగినది. దానికి తగిలిన నష్టము పట్టణాధికారి అప్పటికి యాయమిందు గంటకు 40 మైళ్ల చొప్పున పోవుచుండినట్లు పరిశోధించబడినది. యంత్రము చెడలేదు.

సోనవివోదినసభ:— వీరు నిన్నటి నాడు సాయంకాలము చెంగాయబహువర్ధమును బాటకళాలో ననేక సభ్యుల సమక్షమున సారంగధర నాటకమును బ్రదర్శించిరి. ఎల్ల వారును వీరుభలనా సామర్థ్యము నిదరకే యెరింగి యున్నను, నిన్నటిదినము ప్రదర్శించబడిన నాటకవిషయమును కొంచె మిందు వ్రాయవలసియున్నది. చిత్రాంగిపాత్రను గైకొనిన మి. రా. శ్రీ రామచంద్ర రావుగారును, సారంగధర వేషమును ధరించిన మి. రా. శ్రీ గిరి ఆచార్యులవారును, సుబ్బి పాత్రను ధరించిన హనుమంతభట్టుగారును ప్రశంసనీయులు. న్యాయస్థానమున, న్యాయవిమర్శకులలో నొకరుగా వుండెచిన మొదలియారుగారు మి. రా. శ్రీ మాధవరావు పంతులుగారు ప్రత్యేకముగా పేర్కొనదగియున్నారు. చిత్రాంగి సారంగధరుల సంవాదమును, న్యాయసభ ము, పిచ్చివా! ఆసుపత్రియు సారంగధరుని కరపాదజేయవలె మొనరించు ప్రత్యేకమును బాడదగియున్నది. ఎకరెరు ధరించినవేషములకు వారువారర్థులుగా నున్నారు.

బ్రునెల్సు ఆంట్వర్పు పట్టణములు.

మార్సింగుపోర్టు పత్రికయొక్క తెలిజయము దేశము లోని ప్రత్యేకపు విశేషమును నవంబరు 14 వ తేదీన యిట్లు తెలివితార్త పంపుచున్నాడు:— బ్రునెల్సు పట్టణములోని పౌరు డొకడు నిన్న సాయంకాలము— పట్టణమునకువచ్చెను. దచ్చి దేశపు సహాయులవరుకు వెళ్లుటకు జర్మను అధికారులయొక్క పొంది యితడు, ఆంట్వర్పు, హేలండు, ఇంగ్లండుల మీమగ నిక్కడకువచ్చెను. ఈ ప్రయాణము పదిదినములు పట్టి నది. బ్రునెల్సు పట్టణములో నవంబరు 3 వ తేదీనవరకును జరిగినసంగతులను, ఆంట్వర్పులో నవంబరు 4 వ తేదీనవరకును జరిగిన సంగతులను ఇతడు తెలియజేయుచున్నాడు. నానాముఖముల నుండి సువీధికరమైన సంగతులన్నియో ఇటీవలనింగ్లండులో తెలియజేయినవి ఇవి. నన్నయ విషయము కావని యితడు తెలియజేసినసంగతులను విశేష పడుచున్నది. బ్రునెల్సు పట్టణములో నవంబరు 3 వ తేదీ వరకు జర్మను లేమియు దౌర్జన్యము చేసినట్లు లేదు. ఈ పట్టణము చుట్టును జర్మనులు ఇర్మనును నింపించుచున్నారనుట వాస్తవము కాదు. దీనిని ధ్వంసము చేయుటకే నేలకొల్పి మంతును నెట్టుచున్నారని చెప్పినదియు అబద్ధమే. కొద్దిమంది జర్మను సోల్దరులు మాత్రము పట్టణములో నున్నారు. వీరు దాదాపుగ రి వేలమంది యుండవచ్చును. న్యాయస్థానమున కెదురుగా, తదితర క్రాంతిములలోనూ, ఫిరంగులను నిర్మిస్తూ, పట్టణముగా నాస్తాపత్రికలు ముద్రింపబడుటలేదు. ఇదితప్ప పట్టణము శత్రువుల చేతులలోనున్న లక్షణము లేవియు కానివింబుట లేదు.

కలపు, దౌర్జన్యము. పురాధిపతిగారు, ఎం. మాక్స్ గారు లేకపోవుటకు పౌరు లొకకొరతక భావించుచున్నారు. ప్రాంతీనిని వాస్తవ్యముతో తెలుచుచున్నారు. కాని జర్మనులుయోగ్యముగ ప్రవర్తించుచుండుటవలన పట్టణపు వ్యవహారములు నెమ్మదిగ జరిగిపోవుచున్నవి. ఇకముందు తననైతికులు కలెండరుమాదపడి యుద్ధము సాగించుటకు బదులుగ శత్రువులమీద పడకుండ చూచుకొనవలసినవచ్చునని జర్మనుచక్రవర్తి గారికి స్పష్టముగ గోచరమైతి. మొదలు తెలిజయములో చాలవోట్ల వీరు తెలుచున్నాడనుట మానుకొనిరి. అందుచే బ్రునెల్సు పట్టణములో నేవిధముగ దౌర్జన్యమును జరుగకూడదని పౌరులు తెలుచుచున్నారు.

బ్రునెల్సు పట్టణములో షూరుబాధలేదు. చాలమందికి పనిపాటలులేవు. దీనివలన వీరలు చాలాతీవ్రముపడుచున్నారు. కొట్టెలులేవు తక్కిన ఆహారపదార్థములకు కొడువలేదు. కొట్టెలు చాలావీయమైవి. పండ్లును, కామగూరలును, మామూలుకంటె చక్కగ అమ్మబడుచున్నవి. మాంసపుధర మామూలుగ నేయున్నది. యుద్ధమునకు ప్రాగ్భవముకంటె ఇప్పుడు కుటుంబపు ఖర్చులు తగ్గినవి. యుద్ధమునకు పూర్వముండి నంతమందికూడ ఇప్పుడున్నారు.

యుద్ధపు ఖయిదీలు. జర్మనీకి పోవుచున్న చాలమంది ఖయిదీలను దారిలో నిక్కడ ప్రజలకందరకు కనుపరచుచు తీసికొని వెళ్లిరి. లైలుబండ్లు వెళ్లునప్పుడు వీరికి ఆహారపదార్థములను, ఇచ్చి ప్రజలు తమ క్రీత్యుసారము సౌకర్యములను కలిగించుచు న్నాడి. జర్మను లాంగ్లేయు ఖయిదీలను, మరిత వైషమ్యముతోను, తక్కిన వారికంటె కఠినముగ నుచుచున్నారని యిచ్చటి ప్రజలు చెప్పుచున్నారు. దెబ్బలు తినినవారితో చాలాతెల్ల బ్రునెల్సుమీదుగా వెళ్లుచుండును. ఒకకోణ ఉదయము 7 గంటలు మొదలు 11 గంటలలోపుగ, తొమ్మిది రైళ్లు వెళ్లినవి. బండికి 88 పెట్టెలున్నవి.

పులిపొందిన జర్మను నైతికులు. లోకమొదలగ నొక వైద్య శాస్త్రములోనికి బ్రునెల్సు మీదు, చనిపోయిన చాలమంది జర్మను నైతికులను తీసికొని రోయిరి. నలుగురువంతున కట్టి రైల్వేలో వేసి వీరిని తీసికొని వచ్చెదరు. వీరిని రైల్వేనుండితీసి క్రిందకు దింపునప్పుడు చూడలేము. చాల ఘోరముగ నుండును. వీరిని తరువాత దహనము చేయుదురు. వీరి నండిన పాతికేసనయెడల నా ప్రజలే కనుచుచేడిపోయి ఆనాలోగ్గకరముగ నుండునని జాగ్రత్త చెప్పుచున్నారు. దీనిబట్టి వీరివృదు యుద్ధము చేయుచున్న ప్రదేశములను కొంతకాలమునరకును తమ స్వాధీనమునందే యుంచుకొను నట్లును, దాని నంతను ఆలోగ్గకరముగ చేయుచున్నట్లును స్పష్టపడుచున్నది. చనిపోయినవారిట్లు కట్టితెచ్చి దహనము చేయుచున్నందున బ్రునెల్సు పట్టణ వాసులకు చాల కష్టముగ నున్నది. కాని వీరు చెప్పుకొను దానిని జర్మను నైతికాధికారులు చెవినిపెట్టుటలేదు.

జర్మనుల వింత క్రకటనలు. జర్మను అధికారులు బ్రునెల్సు పట్టణములో వింత సంగతులను ప్రకటించుచున్నారు. ఈ సంగతినంతయు జలమయమైనదన వాపోడిపోయిరి. జర్మనుల ప్రదేశమును వదిలివెళ్లిరి కాని తమకేమియు నష్టము కలుగలేదట. ఒక నైతికుడును చనిపోలేదట. శత్రువులొక ఫిరంగివైస పట్టుకొనలేదట. నవంబరు 3 వ తేదీనముండు బ్రునెల్సు పట్టణము మీదగ డొక వైకిలు పక్షిమాభిమఖముగ పోవుచుండెదవారు. కాలే పట్టణమునకు దిగువభాగముననున్న సముద్రప్రాంతము నంతను తాము పట్టుకొనుచున్నామనియు, నక్కడనుండి 15 మైళ్ల దూరములోనున్న ఇంగ్లండును వంతెన కట్టవలెనని మనియు జర్మను నైతికాధికారి యొకడి, నామిత్రుడగు తెలిజయము దేశమునికి తెచ్చెను.

[ఈ క్రకటన లబధ్యములు మా చరవములు ముఖముగా గ్రహించవలెను. సం.]

ఆంట్వర్పులోని సీతగురులు. నాకీసంగతులన్నియు చెప్పినవారికి ఆంట్వర్పు సీతగురులంతగా తెలియవు. అతడిక్కడ ఒకనామె యుండెను. పట్టణములో చాలమంది జర్మను నైతికులులేరు. ఇటీవల పారిపోయిన ప్రజలలో చాలమంది తిరిగించిరి. మొత్తమువారి జర్మనులు యోగ్యముగ నే సంచరించుచున్నారు. ఆంట్వర్పుకొటలను జర్మనులు ఫిరంగులు కట్టి కొట్టుట వలన, పట్టణమునకు చాలానష్టము కలిగినదని నలుగురు అనుకొనుచున్నారు. కాని నలుగురు అనుకొనుచున్నంత నష్టము కలుగలేదు.

యుద్ధరంగమునందొక చిత్రము.

కుక్కపక్షిపు రాత్రి. చెండవయము జరుగుచున్నది. విశాలమగు నా వెద్దలయందును పచ్చనివైరులతో నిండియున్న పొలములు దృశ్యవరములగు చుండెను. ఆ పొలముల కావల కేలనాటును అరవైలు దూరములో కాలినవహం యిటు కానవచ్చుచుండెను. దివ్యులనుండి వినవచ్చుచున్న ఫింగులవ్వని తప్పు ముగియెట్టి శబ్దము నారాత్రి నిశ్శబ్దతన భంగ పడచుటలేదు. వానుసంచారమునూడ నూన్యమై నిశ్శబ్దమై యున్న యావిశాల ప్రదేశమును మరింత ప్రశాంతము చేయుచుండెను. పొదలచాటున నేవచ్చుచివారింను నిశాసమీరుడు కూడ నాకాశగ్రాణియందు శాంతభావమునే దాల్చియుండెను. అక్కడక్కడ పొలములలో కృషికులు యిందలను నిర్మించుకొనిరి. సమీపమునందు విశాలాకాశమున, సముజ్జ్వల కాంతిలో వృక్షరం కేలు మెరయుచు ముగ్ధభావమును దాల్చి యావిశాహృదయముయొక్క గభీరతను వెల్లడిచేయుచుండెను. ఆసమయమునందొక రక్షకభటుడు కందకపార్శ్వమున చేతి లోని తుపాకి నానుకొని కూరుచుండెను. అతని సమీపమున సాష్టాంతు నిదురించుచుండెను. కందకములలో నైసికులు నిద్రించుచుండిరి. రక్షకభటుని కనుదమృతనుండి సముజ్జ్వల తీవ్రజ్యోతులు వెడలుచుండెను. ఆవిశాలమైన మైదానమాతని తీవ్రజ్యోతులతోనిండిపోయి కాలవద్దేవునును నూచించుచుండెను. ఏమరుపాటుననానిశాసమయమున సందుచేసికొని దివ్యులనుండి కొండచాటునుండి, శత్రువులు మీద పడకుండ నతడు కనిపెట్టుకొనియుండెను. పొలములలో చెదరియున్న కృషికుల యిందలవైకూడ నాతడప్పుడప్పుడు తన దృష్టిని ప్రసరింపజేయుచుండెను. అయిందలలో నెవరునులేరు. నూన్యమై యుండెను. శత్రువు లాప్రదేశమును ప్రవేశించుటకు పూర్వమే నాకృషికులు తమ కుటుంబములతో ప్రాణరక్షణార్థ మెక్కడకో పారిపోయిరి. ఆసంగతి వీరపురుషునకు తెలియకపోలేదు. కాని వీరత్రుణమునకు ఆభావముండదు కాన మనవీరపురుషుడు నలువైపులను విశేషించి కాలత్రుణున్న పార్శ్వమును తెప్ప వాల్చుకుండ చూచుచుండెను.

రమారమి జామరాత్రి యుండవచ్చును. ప్రభాతకాలము సమీపించుచున్నది. పక్షులింకను తమకులాములను వదలియటకు వచ్చుటలేదు. ఒకప్పుడు జనసంక్లిష్టముగనునివాసయోగ్యముగను నుండిన పొలములోని అయిందల పొదపడియుండెను. అందు జనులెవరునులేరు. నిర్మామవ్యముగ నుండెను. ఆసంగతులన్నియు రక్షకభటునకు భావమునచ్చినవి. అంతలో నాతడు అదృశ్యపడెను. తోడ నెవరూ - విశాలవదనము వికృతమయ్యెను. ఆగనివిశాల నేత్రములనుండి అగ్నిజ్వాలలు గురియుచుండెను. చూపు లలిచించుటయు లయ్యెను. ఇంచుకనేపు మనమునూడ చలించెను. ఒకసారి యెన్ని యో భావములు దయించి వికలచిత్తునిగ చేసివైచెను. మరల ఫిరభావమును వహించి మరింత వైగ్యముతోనుండెను. అంతట శ్వేతవస్త్రధారియుగ నొకవిగ్రహ మెట్టుయింటి ముందర కనబడినట్లయ్యెను. వెన్నెలలో నావిగ్రహమును మరింత స్పష్టముగ నాతడు చూచెను. అవిగ్రహము స్త్రీరూపమున బోలియుండెను. ఆమె గూఢచారియనియు, శత్రువులకు తమగుట్టు బయలుపెట్టుచున్నదనియు నతడు భావించుకొనెను. ఈభావోదయమునతోడ, ఆవిగ్రహము అతనివైపునకు మొగము ద్రప్పి నిలువబడెను. మొగము తనవైపునకు ద్రప్పగనే రక్షకభటుడు తుపాకి చూచుచేసెను కాని, అవిగ్రహము తుపాకి తగలకుండ చాటుకు వెళ్లేదు. దాగుటై ము ప్రయత్నించి యుండలేదు సరేదా! నైశ్యమును ముందుకు పంపవలసినదని కోరుచున్నదో య న నట్లు చేయి చూచి జర్మను నైసికులన్న కందకములను చూపింప సాగెను. దీనిసంతకముచేత రక్షకభటుడు విస్మయముపొందెను. విభ్రాంతులై యున్నవాడు నిలుచున్నట్లుయండెను. కాని అవిగ్రహము సుంజేయుట మాత్రమే. తిరిగిజూచుట కందకములను చూపింపసాగెను.

కొంచెము వైగ్యముచేయుకొని నైసికుడు వెనుకకులిరిగి, సమీపమున నిదురించుచున్న సాష్టాంతుని మెల్లగలేసెను. సాష్టాంతులేని శత్రువేమి చేయుచుండెనని ప్రశ్నించెను. “జర్మనులు కాదు” అనిగద్దెన స్వరముతో రక్షకభటుడు సాష్టాంతు చెప్పిపోయెను. చేయిచూచి జర్మనులవైపుకు చూచుచున్న విగ్రహమును కనుపరచెను. అంతటసాష్టాంతు రక్షకభటుని చేతి దానియొడెను. అంతలోనేదోయుగ భవముయించి సాష్టాంతు గుర్గుము వివర్ణమయ్యెను. తరువాత మెల్లగకందకములోనికి

దిగి, నైసికునొకనిలేసి “బయటకురమ్ము. నిశ్శబ్దముగ నుండుము. తుపాకినితీసికొనిరావద్దు. మనము జర్మనునైసికులున్న కందకములదగ్గరకు వెళ్లగలమును. ఇట్లుచేయుటెంతయో అపాయకరమయినది కాని ఆపాయమువైపుకు చూచిన సంగతి సందగ్యములు నీకు తెలియకలదు” మెల్లగ నెలియపరచెను.

తనతోచెప్పినప్రకారము నా నైసికుడు చూచెను కాని విగ్రహము అగృహ్యమైంది. కనుపడలేదు. “నాకేమియు కనపించుట లేదు”ని నైసికుడనెను.

పోనియ్యి, పూర్వచెప్పటకు సావకాశములేదు” అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చి “తెప్పి నెంటును నిద్రనుండిలేపుమని చెప్పెను మేము వెళ్తున్నామని తెలియజేయుము అని రక్షకభటునితో” చెప్పి సాష్టాంతును, నైసికుడును మెల్లగజారిరి.

రక్షకభటునితోచెప్పినప్రకారము జరిగినసంగతులను అతడు కందకములోని యుద్ధాంగికి తెలియజేసెను. వాగద్దెన కందకపార్శ్వమున కనిపెట్టుకొనియుండిరి. ప్రాణమువిసిగిగిది. పావుగంట అయ్యెది. చివరకు అరగంటకూడ జరిగిపోయినది. కాని నారెంతనేపటికిని రాలేదు. తెప్పి నెంటుకు అందోళముకలిగి కోపలక్షణము లంకురింపసాగినవి.

నీవు తప్పకవిగ్రహించువడితివి. దేనినోచూచి గూఢచారి యనుకొంటివి, అయితడనెను. తాను కాదు దేనినోచూచి అనుకొనలేదు. నేనను సాష్టాంతుకూడ చూచితిమి! అని రక్షకభటుడు చెప్పెను.

సరేదా! నీ యెన్నది. నైసికులనిద్రను లేపుచు వారు వెల్లి అయిందలను చూచినచెప్పెదరు” అని తెప్పి నెంటు సమాధాన మిచ్చెను.

నైసికులందరూ యిందలను చూచునిమి త్రము వెల్లిరి. ఒకగంటలో తిరిగివచ్చి అక్కడ నెవరు లేరనియు యిల్లుపాడు పడి యుండెననియు తెలియజేసిరి.

మరిపదినిమిషములు జరిగి పోయినవి. అంతట యెవరో వచ్చుచున్నట్లు కనుపడినది. సాష్టాంతును, నైసికుడును యిద్దరూ కందకమును సమీపించిరి. వారి వదనముండలము లుద్రేకపూరితములైనవి. “ఏమిజరిగినది. ఏమిచూచితిరి” అని అడిగిరి కాని వారిలోటివెంట మాటవచ్చినదికాదు.

కొంతనేపటికి, “జర్మనులనైసికులు కందకములను వదలి వెట్టి రహస్యముగ వెనుకకు ఒడుగుచున్నారు. మేము చూచి వచ్చితిమి. మేము చూచితిమి” అనిచెప్పగా “నిజమేనా” యని ప్రశ్నించిరి. “అవును నిశ్చయము. జర్మనులు మెల్లగ వెనుకకుపోవుచున్నారని” సాష్టాంతు సమాధానముచెప్పెను.

ఈమాటలు చెవినిపడినతోడనే తెప్పి నెంటు ముఖమండలము నూర్చి పల్లముయ్యెను. “ఇక వారు మనలను తప్పించుకొనిపోజాలరని” తెప్పి నెంటు తనసంతోషముతీరనట్లు పలికెను.

అయిదునిమిషములలో నైసికులందరూ మెల్లగించి ముందుకు వెల్లి శత్రువులమీదపడుటకై సిద్ధముగనుండిరి. కొంతనేపటికి బారులుతీరి జర్మనునైసికుల కందకముల వైపుకు ప్రాకుకొని పోవుచుండిరి. తరువాత జరిగిన సంగతుల నివటవ్రాయ నక్కరలేదు. జర్మనులకు శత్రువులు వచ్చుచున్నట్లు తెలియదు. ఏమరుపాటుగ నుండిరి. వారెవరును సిద్ధముగ లేరు. అప్పుడు వీరు వారిమీద పడిరి. తరువాత తెల్లవారిది. జర్మనునైసికులు చెల్లాచెదురుగ పారిపోయిరి.

ముందుకు పోయిన నైసికులు కందకములు త్రవ్వకొని అందులో విశ్రమించ వారంభించిరి. సాష్టాంతు నైసికులతో నిష్టానోష్టిగ మాట్లాడుచుండెను. రాత్రి జరిగిన సంగతులను ఒకరితో నొకరు చెప్పకొనుచు సంజ్ఞ చేసిన కృత్రిమి గురించి చర్చింపవారంభించిరి. “నీవు జర్మనునైసికులన్న కందకములకు పోయి సంగతిసందర్భములను తెలిసికొని వారు నెడలిపోవుచున్నారని చెప్పినప్పుడు” “దానినే నెరుగుదునని పల్కితివి కదా! దీనిచుక్కమేమి, నీవు దానినెట్లు తెలిసికొంటివని” రక్షకభటుడు సాష్టాంతునడిగెను.

సాష్టాంతు రక్షకభటునిచూచియింపుకు సేపూరకుండెను అప్పుడు సాష్టాంతురక్షక భటునితోనట్లుచెప్పి వారంభించెను. “1870 వ సంవత్సరపు యుద్ధములో నొకసంగతి జరిగినది. అందుకుటులు మాత్రంజేచెప్పెను. నీవునిన్న రాత్రిచేసినట్లుగనే మాత్రంజే ఆయుధములో నొక రాత్రి కందకపార్శ్వమున కూర్చుండి కాపు వాయుచుండెను. కొంతదూరమున నొక కృషికుని యిల్లుండెను. ఇట్లుండగా నాకన్యకముగ నొక యౌవనస్త్రీ బడుటకువచ్చి యింటి ముందుకు వచ్చి నిలువబడెను. ఆమెను చూచుటతోడనే నా కన్యక యత్యంతవైచిపోయెను. అస్త్రీని చూచిందే తెలుగుగు. జర్మను నైసికు లిమెరు చూడగలముచేసిరి. ఆపరిణమము సమీపకాలక నామె అత్యుచిత్యజేసికొనెను. అంతరు చెండుకనముల

క్రిందట నామెను సమాధి భేముటకు మాత్రంజే సాహాయ్యము చేసెను. తరువాత మాత్రంజే భయకంఠితుడై యామెను చూచునప్పుటికి, చేయి నెల్లి జర్మను నైసికులున్న కందకముల వైపామె చూపించెను. కడచినరాత్రికూడ నిదేవిధముగజరిగినది. నిన్నరాత్రి యావిగ్రహమును చూచినతోడనే మాత్రంజేచెప్పిన సంగతులు జ్ఞప్తికి వచ్చినవి. జర్మనులేమి చేయుచుండినది చూచుటకై వెంటనే బయలుదేరిరి. నిశ్చయముగ మననేలను పడించి జర్మనులమీద పడవలసినదనియే యావిగ్రహము యొక్కయభిప్రాయము”

“మాత్రంజే యెక్కడనున్నాడని నైసికుడొకడు ప్రశ్నించెను.

“నేను ఆసంగతినే చెప్పడలచి నాను. ఈప్రాంతము ననే ఆసంగతి జరిగినది. నేను సంగతి సందర్భములను విచారించితిని. నిన్నరాత్రి మనముచూచిన కృషికుని గృహమిదియనియే తేలినది. నిన్నరాత్రిచూచిన విగ్రహము అక్కడిమీదనున్నది. ఆమె 1870 వ సంవత్సరములో చని పోయినది. — డెయిలీ మెయిలుపత్రిక.

గంధస్వీకారము.

సాత్రాజితీయము:—శ్రీయుత బలిజేబల్లి శ్రీకృత కవికృత నాటకము. కథ శ్రీమంతకాశ్యపరాజు. మార్తక భాగవతము. నాటకమున కనసరవగు కొన్ని కల్పనలు గలవు. కవికి సంగీతజ్ఞానము వాగుగా కలదుటకు నాతని పద్యముల పోకడయే నిదర్శనము. కొన్ని మిక్కిలి మనోహరమైన పద్యములు గలవు. భాగవతము, ప్రభావతీప్రద్యమును, వసుదత్తత్రయ ఫక్తిని అట నట వ్రాయబోయి కవి కొన్ని యిక్కట్లుల పడినాడనుట విదితము. సాధారణమగు జాగ్రత్త తీసికొని యుండినయెడల చొచ్చియుండ నేరని వ్యాకరణ వోషముల కెవమిచ్చుటమాత్రము కొంచెము విచారకరము. కథాసందిధానమును పాత్రపోషణయును అన్ని సాధారణాంధ్ర నాటకములందు వలెనే యున్నవి. టె 0-14-0.

జగన్నాటక విలాసము:—వేమనపద్యములలో నూరింటికి నిది విపుల వ్యాఖ్యానము. పురాణ శైలిలో వ్రాయబడినది. కర్త శ్రీకవరాజు నూర్యనారాయణశర్మ. వేమన కవి వృద్ధయము నెరుగగోరువారు దీని జరువుట యుపయోగకరము. వెల వేమనపద్యము. ధిగవదనము చేయబడినదనియు లోకంబున ధర్మాత్ములు ఈగ్రంథముల చాక్కునపహరింపక కనగ్రస్థితిగా ప్రయరించి వ్యాపింపజేయువచ్చుననుటచేతను ఒకచేర నిది యుచితముగా పంపబడునేనా. గోదావరిజిల్లా పాశ్చర్యపూడిలోని ఎర్రమిల్లి కెంకట బంగారు రావుగారికి వ్రాసినచో వివరములు తెలిసికొనవచ్చును.

సంగవిజేత:—ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాలనా 14 వ కుసుమము. శ్రీరమేశచంద్ర దత్తుబంగారీయండి శ్రీ. డి. వేంకటాచార్యులవారు కన్నడమునవ్రాయగా దానిననుసరించి వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు తెలిగించిరి. ఏరుపీఠంలో శిష్యునట్లు కథాసందర్భములు మనోహరములై కల్పనలు పాతకవృద్ధయంగములై చెలువారుచున్నవి పాత్రప్రకృతి పరిణామగణ ప్రవర్తనాభావణ విశేషములు యభోచితములు. వెల 1-5-0

బహుశా హిస్ట్రీ:—అను జ్ఞానసాగరము:—హైదరాబాదు రాజ్యములోని సాకువలి, అల్లుడగ్గము మొదలగు సంస్థానముల తాలూకాదారు గారగు చాల్సీమిర్ అఫ్గర్ అలీసాహెబుగారి విరచితమయిన ఉర్దూమాలమునకు నిది తెలుగు. ఇందు హిల్లా, అరబీ, పార్శ్వభాషలలో ననువాదించబడిన పాత్రటీసు, పేటో, సాలమక్, అరిస్తాటలుమున్నగు సుప్రసిద్ధప్రాచీన తత్త్వజ్ఞుల వాక్యజాలము విషయానుసారముగా పొందుపరప బడియున్నది. మహానభావుల భావము లొకచోట చేర్చిచదువరులకు నొదవించుట ఫలప్రదము కాదని యెవరందురు? బొంబాయి, అలహాబాదు బంగారములలో నీగ్రంథము బహుమానరూపమున పిలవకమ్మటకును పుస్తకాగారములలో నిడుటకును అంగీకరింపబడి యున్నదట మైసూరు సంస్థానములో పతనాన్నముగా నొనర్చబడినదట. పఠనీయగ్రంథముగా నుండఁగినను లేకున్ననుపుస్తకాగారముల నుండఁగి నదని చెప్పవచ్చును. వెల 8 అణాలు.

భామరాగహంస దర్పణము:—ఈగ్రంథము పూర్తికాకమునునే ఈ కార్యసానమునకు విమర్శనాగ్రము పంపబడెను. భామరాగహంస చరిత్రమును, శాస్త్రానుసారమైన తల్లి శాని వేదనమును విషయముగాగల యీగ్రంథము సాంస్కృతిక పరిభాషా పదభూయస్థ మైయున్నది. అపరిభాషా పదముల ప్రక్కనున్న యాంక్షేయపదములను తెలియనివారికి సాంస్కృతికపదముల యర్థము స్ఫురించుట కష్టము. ఇది భామరాగహంసాని గ్రంథకర్తదీకాదు. కొంతకాలమునకు, గాని యీ పరిభాషాపదములు పరిపాటికా నేరవు కొన్ని పల. మూలం దాలగ్లేయకదములే యాంధ్రాక్షరములతో. నవయోగంపబడెను. అన్యభావిషయము చక్కగా వివరింపబడిన దునయే చెప్పవచ్చును. ఇట్టి శాస్త్రీయగ్రంథ రచన యింక క్షరపద్ధతికలదే యభివృద్ధి గావలసియున్నది.

ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకాగారము.

(కార్టూరీ గోపాలరావు గారు)

గ్రంథ ప్రచురణము.

గ్రంథప్రకటనము, గ్రంథవ్యాపన కార్యక్రమముగా చేయవలయుననియు, ప్రత్యేకించి ప్రకటించబడిన విషయము. ఇది యొక ప్రత్యేక ప్రభుత్వాజ్ఞ ననుసరించి నిర్వహింపబడుచున్నది. ఆ ప్రభుత్వాజ్ఞ బహిరంగపఱచబడక పోవుటచే, అందే మున్నదో తెలిసికొనుటకు వీలు లేదు. ఇవను పురాతన గ్రంథములను సంపాదించి శుద్ధపఱచి ముద్రించి ప్రకటించు వారికి ప్రభుత్వమువారు ద్రవ్యసహాయమునీయు నేర్పాటు కూడ నొకటి కలదు. దీని ననుసరించియే రాజధానికళాశాల యందు ప్రాచీనోపాధ్యాయుల డిగ్రీ మహానుభావోపాధ్యాయ ప్లామినాథయ్యగారు మొదలైనవారు విశేషలాభమును పొందియున్నారు. ఈ యేర్పాటునకు పూర్వోక్తప్రభుత్వాజ్ఞ యాధార మగునో కాదో తెలియదు కాని, ఈ యేర్పాటువలన గ్రంథప్రకటన సందర్భమందు ప్రజలను ప్రోత్సహింపజుచుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మని మాత్రము స్పష్టపడెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో గ్రంథప్రచారకులకు నుంచుమిది పుస్తకములను సంపాదించి సమకాలీనులకు ప్రధానోద్దేశముగాగల యాపుస్తకాలయము, గ్రంథప్రచారకుల వ్యాపారమునకు పోటీగా, తానే గ్రంథప్రకటన కార్యభారమును వహించుట సమంజసము కాదు. పూర్వోక్తప్రభుత్వాజ్ఞ మూలముగా లభించెడి ధనముతో మాత్రమే యీ గ్రంథప్రకటనకార్యము నిర్వహించబడుచున్నయెడల, దీనినిగూర్చిందియంతగావిమర్శింపవలసిన పనియొండదు. కాని, యిందుమించు పుస్తకాలయోగ్యగు లందఱును విశేష కాలమీ కార్యమందే వినియోగింపబడవలసినవృత్తు విచారకరము. ఇట్టి యీ గ్రంథప్రకటన కార్యమునెడ చూపబడుచున్న యనన్యసాహాయోత్సాహమే కారణము కానియెడల, నలయునంతకంటె నెక్కువమంది యోగ్యుల బున్న సంస్కృతమునందు వైతము, గ్రంథసంపాదనము జీర్ణపుస్తకాధారము డిప్లొమ్యాట్ క్యాటలాగు మొదలగు పుస్తకాలయప్రధానకార్యము లన్నియు చక్కగ సకాలమున నిర్వహింపబడుతుంటు కారణాంతరము కానుపింపదు. ఈ గ్రంథప్రకటనకార్యమునెడ చూపబడుచున్న యధికప్రీతివలనగానే, దేశభాషాపండిత (వర్నాక్షర్లర్ మున్సి) స్థానమున సంస్కృతజేత్ర యగు గ్రామ్యయేటును నియమించుట గాని యుండవచ్చుట గాని యసంభవము. ఏతత్కార్య తత్పరత్వమున గానున్నచో, వాంఛితాభిజ్ఞుల డావశ్యక మని కల్పించిన పదవిలో వాంఛితాభిజ్ఞుల డగు సంస్కృతపండితునిం జెచ్చివెట్టుటకు హేతు వుండదు. “అనాదరింపబడెను, దనాదరింపబడెను” దని ప్రభుత్వాజ్ఞ యొకమూల నుద్ఘోషించుచున్నను, వివిధదేశభాషలను ప్రతినిధ్యము లభించునట్లొనర్చుచేయక, యిందుమించు పూర్వముక్తగా నేర్పిన యోగ్యులములం దెల్ల నప్రైదరుకఱును సంస్కృత మాత్రజేత్రులను నియమించుట కూడ నీ యసాధారణ కార్య మందలి గౌరవాతిశయమువలననే యని యూహింపబడియున్నది. కానినాడు మరేమి కారణము కలదు? అనాదరింపబడు ముగ నొక యింగ్లీషుక్లర్కును సంస్కృతజేత్రులగు నిర్వహణ గ్రామ్యయేటు లై ప్రేయశాలను నియమించుటకు కూడ ప్రకటనైకతత్పరత్వమే కారణముగానుండునో మాయనిసంశయింపవలసి యున్నది. ఇంత యనర్థదాయకముగా తోచుచున్న ఈ గ్రంథ ప్రకటన కార్యము పుస్తకాలయ కార్యక్రమముతో బాటు నిర్వహింపబడవలసినవృత్తు కడుంగడు శోచనీయము. అది యైన విశేషముగ జరగుచున్న దని సంశయించుటకు కూడ వీలు లేదు. సంవత్సరమున కొక పుస్తకమో సగముపుస్తకమో ప్రకటించబడిన నేమి లాభము? ఇందుగూ మఱియొక విశేషము కలదు. బొంబాయిలో ప్రకటించబడిన కార్యములముద్రితమై తత్కార్యములూ న్యాయులచే (స్వలాభార్థము) ప్రకటించబడు నిమిత్తము పూర్వ మొకానొకప్పుడొక సంస్కృత గ్రంథము పుస్తకాలయోగ్యులచే సిద్ధపఱచబడి వారికి పంపబడినట్లొక ప్రతిపాదనత్పరక కార్య నివేదన గ్రంథమందు నిరూపింపబడి యున్నది. ముద్రణమునకు గ్రంథమును సిద్ధపఱచుట స్వల్పకార్యము కాదు; ప్రతివిలేఖ నము సంప్రతీకరణము శుద్ధపాఠాన్వేషణము పాఠభేద నిరూపణము ప్రమాదజనిత స్థానిక సంస్కరణము మొదలగు ననేక కార్యములు కావలసియుండును. విశేష వ్యయ ప్రయాస సాధ్యమగు నిట్టి యసాధారణ కార్యము రాష్ట్ర సంబంధమైన నను లేని పూర్వోక్త కావ్యమాల నిమిత్తము పుస్తకాలయోగ్య

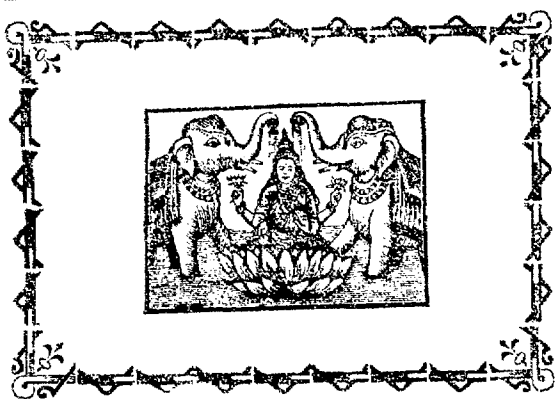
గులచే ప్రేక్షానామక ప్రభుత్వాజ్ఞ ననుసరించి సాధించబడుట సమంజస మగునే, ఆ ప్రభుత్వాజ్ఞ యాధారముగా గ్రంథప్రకటన సందర్భమందు దేవిధమైన “మై” కేటు” కార్యము పుస్తకాలయ వ్యయప్రయాసముల మూలమున గావించబడెనుగాదో తెలియకున్నది. ఈ యసాధారణపద్ధతి తదనంతరము నిలిపివేయబడినట్లు ప్రత్యక్ష నిదర్శనము లేదు. ఇటీవల ప్రతిపాదనత్పరక కార నివేదన గ్రంథములు బహిరంగపఱచబడుతుంటుంటే, ఈ పద్ధతి ననుసరించి మఱి మేమి కార్యములు గావించబడెనో చెప్పటకు వీలు లేకున్నది. గ్రంథ ప్రకటనకార్యము ముద్రణము గ్రంథమును సిద్ధపఱచుట మాత్రముతో ముగియునది కాదు. గ్రంథములు ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడునెడల, ముద్రాపకుల ప్రమాదాలవలనకలిగిపడినోపమలను గూడ పుస్తకాలయోగ్యులచే సంస్కరింపవలసి యుండును. సాధారణముగా భాషాంతరకణ వ్యాఖ్యాన రచనాది విశేష కార్యములు వైతము గ్రంథప్రకటనసందర్భమందు పుస్తకాలయోగ్యులచే నిర్వహింపబడుచుండును. ఇందువలననే సంవత్సరమున కొక పుస్తకమో సగముపుస్తకమో మాత్రమే ప్రకటించబడవలసి వచ్చుచున్నట్లున్నది. విశేషములో మరొక విశేషము. ఇండాంతరవాసు లెవరో యెక్కడనో యేదో గ్రంథము పోకటింపబడినచో, అట్టి గ్రంథమును సంస్కరించు కార్య భారమును కూడ ప్రభుత్వమువారికే నొకప్పుడు పుస్తకాలయోగ్యులచే వెట్టుచుండును. గ్రంథ ప్రకటన సందర్భమున గావించబడుచున్న యీ కార్యము లన్నియు ప్రయోజనకరములను లోకాపకారకములు ననుటకు సంశయము లేదు. ఏతత్కుఱుబున, నన్యధా సాధ్యములు కాని విశేషప్రతిష్ఠాగౌరవములు పుస్తకాలయమునకు సంపాదించబడుచుండుటయు వాస్తవమే. దీని కందఱును సంతోషింపవలసినదే. కాని, పుస్తకాలయ ప్రధానోద్దేశమునకు విరుద్ధముగను పుస్తకాలయ ప్రధానకార్యక్రమమునకు భంగకరముగను నీ ప్రతిష్ఠాగౌరవములు సంపాదించబడెదగినచో యని మాత్రము సందేహింపవలసియున్నది. దేనికైనను మితి యుండవలయును. గ్రంథ ప్రకటన కార్యము సంస్కృతభాషా సంబంధమున మాత్రము నిర్వహించబడుచుండుట యొక్కటియే యిప్పటికి మితిగాంచుచున్నది. పుస్తకాలయముయొక్క కార్యక్రమ సర్వస్వమందు సంస్కృతముతో బాటు సమాన భాగస్వామ్య మనుభవించుచున్న ప్రాచీనభాషయందు వైతము గ్రంథప్రకటన కార్యము నిర్వహించబడుతుంటుంటే శోచనీయము. పక్షపాతి యనుటకు వీలు లేని యీ పర్యవశా కాలములో నొకానొక యాంధ్ర గ్రంథము కూడ ప్రకటించబడినట్లు కానించుచున్నది. ఇది యాంధ్రగ్రంథ ప్రాశస్త్యమును వెల్లడించుటకాక, గ్రంథప్రకటనకార్యము, సంస్కృతమందు మాత్రమే కాక, దేశభాషలందు వైతము నిర్వహింపబడుటకు దుర్దేశంబునడిచి దీని కూడ నూచింపబడెను. పూర్వోక్తకారణములను బట్టి గ్రంథప్రకటన కార్యమును పుస్తకాలయ కార్యక్రమమునందీ తొలగించుటయే యుక్తము. ఒకవేళ నన్యధా తీర్మానింపబడునెడల, తదితరమైన పుస్తకాలయ కార్యములకు భంగము కలుగకుండ, ఆ ప్రకటన కార్యమున్ని భాషలయందును సమానముగా నిర్వహింపబడుటకు తగిన యేర్పాటు గావించుట వ్యాయము. ఇది విశేష వ్యయ ప్రయాసములవలన గాని సాధ్యపడునది కాదు. ఈ కార్యక్రమమునెడ చూపబడుచున్న యోత్సాహములో నధమక్షము పదియవపాటు తదితర కార్యక్రమ నిర్వహణమునెడ చూపబడునెడల, పుస్తకాలయ మత్యంతోపయోగకరముగ పరిణమించు ననుట కెంతమాత్రమును సంబంధము లేదు. గ్రంథ సంపాదనము, జీర్ణ పుస్తకాధారణము, గ్రంథ వ్యాపనము—ఈ ప్రధానకార్యక్రమముల కన్నటికి నవశ్యక ద్రవ్యమును ప్రతివిలేఖన కార్య మొక్కటి శృంగీకరముగ నిర్వహింపబడునెడల, పుస్తకాలయ మత్యంతోపయోజనకరము కాగలదు. గ్రంథ ప్రకటన సందర్భమందు చేయబడు ప్రతివిలేఖనము, సంప్రతీకరణము, పరిశుద్ధ పాఠాన్వేషణము, పాఠభేద నిరూపణము మొదలగు విషయన్నియు సాధారణప్రతివిలేఖనమును చక్కగా నిర్వహించుటకు చేయవలసిన కార్యములే. ప్రతివిలేఖనము వర్తక్రమమాత్ర విధ్యాంసులచే నిర్వహింపబడెదగినది కాదు, నిర్వహ్యముగ నుండవలెను. ఈ సందర్భమున బ్రాసు దొరగారి వాదరచనగా గ్రహించుట సమంజసము. అట్లెవలె దట్టముగ నుండు గట్టి కాకిత్తులయై మధ్యుక్తులగు మత్యముల వంటి మృదులములతో నొక్కొకపుటవై మాత్రమే గ్రంథమును వ్రాయించి, వానినినియెటుటిపుటవై వాయగ్రంథభాగములకు సంబంధించిన పాఠభేదాది విశేష విషయములను

గుర్తింపజేసిన బ్రాసు దొరగారి పుస్తకము లెన్నటికిని మఱపు నొలుపునవి కావు. తదేక నిష్ఠతో నేతత్తుస్త కాలయ ప్రతిపాపనమునకు ప్రధాన కారణమైన యా దొరగారి పరిపాకరాత్మ పుస్తకాల యాధికారాలం దా వేసింది కొఱవడియున్న తన కార్యభాగమును సంపూర్ణముగను ప్రయోజనకరముగను వివర్ణింపవలసిగాను! ఈ సందర్భమున గొక విశేషవిషయమును చెప్పవలసి యున్నది. ఏసందర్భమందైనను సరే, పుస్తకాలయమందు దింకరించు పురిభిత్తులు లగు సమస్త గ్రంథములను “వ్యాప్తి కేటరు ఇంకు”తో వ్రాయించి, వివర్ణము కావడండ్ల ముట్టుకొత్త కుడగినన్ని ప్రతులను వీయించి, అప్రతులను స్వల్పమూల్యమునకు విక్రయించునెడల, గ్రంథప్రకటన కార్యము, ముద్రితరూపమున గానున్నను, లిఖితరూపమున సులభముగను నత్యంతోపయోగకరముగను విశేషముగను నిర్వహింపబడెను. వందలకొలదియు వేలకొలదియు ప్రతులు తీయుటకు తగిన సాధనము బున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ పనికై యొకటి రెండు వందల రూపాయలు వెలగల యొక “వ్యాప్తి కేటరు” మంత్రమును గొని, యొక డబ్బలు పనివాండ్రను మాత్రము ప్రత్యేకించి నియోగింపవలసియుండును. ప్రతివిలేఖన వ్యయమును ప్రభుత్వమువారి దిగజూత భరించుచున్నట్లు తామే భరించునెడల, ఈ క్రొత్త యేర్పాటు ననుసరించి తీయబడు ప్రత్యంతరములు స్వల్ప మూల్యమునకు విక్రయించుట కధ్యంతర ముండదు. అట్లు విక్రయించునెడల, గ్రంథ ప్రచారకులను, విద్యాంసులను, విద్యాధులను, ఇపుడసంఖ్యాకములగు కలయించు పుస్తకాలయములవారును, ఆ ప్రత్యంతరములను విశేషించి కొందు రనుటకు కూడ సందేహము లేదు. ఈ క్రొత్త యేర్పాటువలనకలగు నధికవ్యయము ప్రత్యంతరవిక్రయమువలన సమకూడెను. పూర్వోక్తప్రకారము ముద్రితరూపమున సంవత్సరమున కొక పుస్తకమునో సగము పుస్తకమునో ప్రకటించుటకంటె, లిఖితరూపమున ప్రతి సంవత్సరమును వందలకొలది గ్రంథములు ప్రకటించుట సమంజసమని ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన పనిలేదు. ఈ క్రొత్తయేర్పాటు వలన గ్రంథప్రచారకులతో పుస్తకాలయమువారు పోటీచేసెడి యాచారము తొలగింపబడును; ఏ గ్రంథప్రచారకులతో ప్రత్యేక సాహాయ్య మొనరించెడి పద్ధతి కావశ్యకమండదు; ఒకటే పర్యాయము ప్రేక్షకుల నేటలొకటే గ్రంథము కావలయు నను నెడల ప్రత్యంతరములు లేనివారిని నిరుత్సాహపఱచవలసిన పనియొండదు; ప్రధానస్వధర్మములకు భంగకరముగ నొకానొక చోటమాత్రమే కాక, స్వధర్మాభివృద్ధికరముగ ప్రపంచమందుండుటను పుస్తకాలయము వాస్తవమైన ప్రతిష్ఠాగౌరవములు సంపాదించుట కవకాశము కలుగును. కావట్టి ప్రభుత్వమువారి విషయమును ప్రత్యేకించి పరిశీలించి పుస్తకాలయ కార్యములను ప్రయోగకరముగ నభివృద్ధి గావించి, లోకులను కృతజ్ఞతా బంధులను గావించుకొనుట సమంజసము.

రాజమహేంద్రవరములో చేసిన ఆర్యాపురమునందు ఈ నెల 18-వ తేదీన క్రియకు బానుగి గారు సరసింహారావు డి. ఏ. డి. ఎల్. గారి యాజమాన్యముక్కి ద శ్రీ హిందూ బాలసమాజ భాండాగారముయొక్క వార్షిక వర్తకర్థిని జరిగెను. ఆ క్రమేరి నెక్కిలెగారు రిపోర్టు చదివినపిమ్మట, కొన్ని ప్రసంగములు శ్రుతిపరచబడి, యీసమాజ పక్షమున జరిగిన పరీక్షలో కృతార్థులైనవానికి బహుమతులు పంచివెట్టబడింది. ఈ సమాజ భవనమునకై కొట్ల సన్యాసయ్యగారు 50 రూపాయలు విరాళ మొసగిరి.

ఆస్తిక మహాసభల కార్యక్రమము.—ఈ సభ యీనెల 27-వ తేదీ యాదివారము తెల్లవారి 7-80 గంటలకు జరిగివున్న ఆన్సాపిల్లవీధి, నెంబరు 97 “బ్రహ్మమందిరము” నందు భగవదుపాసనా పూర్వకముగా నుకక్రమింపబడును. సాయంకాలము 6 గంటలకు ఆహ్వానోపసంఘాగ్రాసనాధిపతిగారు “మహాయలుచాలు” లో స్వాగతోపవాసమును చదువుదురు; తరువాత సభాధ్యక్షుడుగారు ప్రసంగింతురు.

ప్రతిదినమును తెల్లవారి 7 గంటలకు జోన్స్ వీధి నెం 35 రు గృహమందుపాసనాకార్యము నిర్వహింపబడును. ఇక్కడనే ప్రతినిధులు బసచేయుదురు. సభా కార్యములను నిర్వహింపబడును. 28, 29 తేదీలు సాయంకాలము 6 గంటలకు మిహారియలు చోలలో ఆస్తికప్రముఖులపన్యాసము లొసంగుదురు. ఈ ప్రసంగములు వినంగోరువారు మదగాను, గార్జులవును, ఆన్సాపిల్లవీధి నెం 97 రు గృహమందుండు కార్యదర్శికి వ్రాసి యుచితముగా తీర్మాన్లు పొందవచ్చును. ప్రత్యేక స్థలము మూడుగోజులకును కావలయునని కోరువారు 10-10 షీలు ఇయ్యవలయును. దరఖాస్తులు 22వ తేదీలోపల పంపబడవలయును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1914 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 21 వ తేది

సోమవారము.

పరిశ్రమలు--ఛాటరుటనుగారు.

దక్షిణముండియా సంఘము నెరుట కడచిన శనివారమునాడు ఎ. ఛాటరుటనుగారు "ప్రభుత్వమువారి సహాయము--పరిశ్రమాభివృద్ధి" యను విషయమునుగురించి యిచ్చిన యుపన్యాసము గమనింప దగియున్నది. మొదట ఛాటరుటనుగారు మనరాజధానిలో పరిశ్రమ శాఖాధికారిమున నుండి యిచ్చుట మైసూరులో పరిశ్రమాభివృద్ధికి ఆక్రభుత్వమువారి పక్షమున ఛాటరుటనుగారు రని తెలియజేయుట మాధ్యమము. వీరు తమ యుపన్యాసమును ప్రారంభించుటలో నేటిదినము ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారు ఆదేశముతో నిడివ రకు ప్రచారములోనున్న సర్వస్వాంత్ర్య పద్ధతిని పదలిపెట్టి తామే పరిశ్రమల పరివృద్ధిచేయు పద్ధతిని స్వీకరించుటను సూచించి 800,000 టన్నులు చక్కెరకొని ఆంగ్లేషముయందు పనిచేయు సందర కును ప్రోత్సహించుచున్నట్లుయు, రంగులను తయారు చేయు కొప్పసంకుమును నిర్మించుకొనుటలో ప్రజలకు తోడ్పడుటయు, నుదాహరణముగా తెలియ జేసిరి. మరియుచోట మైసూరునందలి పరిశ్రమాభివృద్ధిని గురించి ముచ్చటించుచు నచ్చటిప్రజలు బ్రిటిషు ఇండియా యందుకంటె తక్కువ విజ్ఞాన నాటకులచేత నచ్చటిప్రభువులు రాష్ట్రహితము నైతామేచేర్చిములస్థాపించుట బయటిసాగుకారులను పురికొల్పి వారి చేత స్థాపించుట చేయ తగినదని అందుముదటిజే మంచినది. మనరాజధాని విషయమునకు వచ్చు నప్పుడే గొప్పగొప్ప పరిశ్రమలు, ఉదాహరణము:- గాజు, పెన్సిల్లు, సబ్బులు, సిప్రపుల్లు, మున్నగునవి ప్రభుత్వము వారు స్థాపించుచున్నది యభిప్రాయకాశి. ఇట్టి యభిప్రాయమునకు తగిన పూర్వావగాహనము కాన్పించలేదు. దీనికి కారణమును గోచరముకాలేదు ఛాటరుటనుగారు సిన దక్షిణ యండియాలో పరిశ్రమాభివృద్ధికి విత్తనము నైచిన వారనిపేరు నేకు మహావ్యాప్తితో సేవగరిమున జరుగు రెండు పరిశ్రమలు వారిములమునను వారి సలహామీద పనికి బూనిన మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి మూలమునను తలయెత్త గలిగిగవి. అయ్యమినియము, క్రోము చర్మముల వ్యాపారములు వారు పెట్టిన వృక్షములుగాక పరి యెక్కడివి. అట్టివారిప్పుట్టిలు ఇంగ్లాండునకు నొక తెరువు, మైసూరునకు మరియొక తెరువు, ఈరాజధానికిమూడవ తెరువు, ఒకే స్థానమునకుజూపబూచుట విస్మయ జనకము. కాని వారి యభిప్రాయము కరుగుటకు మరికొంత పరిశీలింప వలయునని మాకు దోచుచున్నది. ప్రభుత్వము వారు చేయదగిన పనులను గురించి చెప్పుచోట వారు విశేషమూల ధనము కావలసిన పరిశ్రమల విషయమున ఉపక్రమ ప్రయత్నములు తామే ప్రారంభించుట యో యు పక్రమ ప్రయత్నములకు తగిన సహాయము చేయు

టయో చేసి ప్రజలలో నెవ్వరైనను అట్టిది పరిశ్రమలను నెలకొల్పియెడల అట్టిది సరియైన బునాదలకలు నిడబడినదని తమకు గోచరించు నేని ప్రభుత్వమువారు తగిన రీతిని కొంతసహాయమును ఇచ్చుచున్నది అని నుచువుచున్నారు. ఈడపటి వాక్యభాగమును బట్టిమాత్రా ఛాటరుటనుగారి యభిప్రాయమున ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిష్టాపనలో ఆంగ్లేషప్రభుత్వమువారు రంగుల కంపెనీలో పుచ్చుకొనినట్లులు మేములు పుచ్చుకొన వచ్చునని గాని తేక రైల్వేలకు నిచ్చుచున్న కేరంటీల నియ్య వచ్చునని గాని యున్నట్లులున్నది. ఈ సందర్భ మేదియోకదియు ఛాటరుటనుగారు సంపూర్ణముగా విశదీకరించి యుండిన బాగుండి యుండును. ఇందు లో నేది యంగీకరింప బడినను కొంతకు కొంత యుపయోగము కలుగ గలదు. రెండును సంగీకరించిన యెడల ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రోత్సాహము చూపిన వారే యగుదురు స్వదేశసంస్థానములను బ్రిటిషు పరగణాలను గురించి ఛాటరుటనుగారు నడిపిన వాక్యములంత పూర్ణముగా సంగీకారములు కావు. బ్రిటిషుపరగణాల కంటె ననాగరికములకు స్వదేశ సంస్థానము లనేకములున్నననుట నిజమే. కాని కొన్ని స్వదేశ సంస్థానములకంటె బ్రిటిషు పరగణాలు నాగరికత యందు సేవములనుటయు తప్పుగాదు. ఛాటరుటనుగారు స్వీకరించిన మైసూరే స్వీకరింతము. మైసూరును మైసూరు పాలీమేరన నుండు బ్రిటిషు మండలము లగు చిత్తూరు జన తపురములను బోల్చినయెడల సీరే డపవియే యనాగరికము లనుట విశదమగును. ఇక ఇంగ్లాండుతో బోల్చిన చెప్పనక్కరయే లేదు. కావున ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలకు తోడ్పడు విషయము విశేషము దేశనాగరికత మీద నాధారపడి యుండలేదు. దేశపరిశ్రమల పరివృద్ధిమీద ఇతరరాష్ట్ర ప్రభుత్వముల పద్ధతుల కనువగు పద్ధతుల నెలకొల్పుట మీదను నాధార పడియున్నది. ఈ విషయములనుబట్టి చూచినయెడల మనపరిశ్రామిక సౌఖ్యమును నొకవంక జపాను అమెరికాల యొక్కయు యుద్ధమున పడవ రెండువంక నిడివరికు స్థానమేర్పరచి కొనియుండు పాశ్చాత్య రాష్ట్రముయొక్కయు ఈ దేశమున ప్రభుత్వపు సాహాయ్యము పరిశ్రమల కెంత కావలసినదియు ఛాటరుటనుగారు చెప్పిరి. మన ప్రభుత్వము వారును నిది యెరుంగనివారుకారు వీరు 1910 వ సంవత్సరము వరకును స్వతంత్రముగా జేయుచుండినవి ప్రశంసనియముగా నుండినది. ఆసంవత్సరము ఇండియా కార్యదర్శిగారు మనస్థానిక ప్రభుత్వమువారికి పరిశ్రామిక శాఖలో నుండిన బలమును సమచిత్తము. ఆసమచిత్త బలముతోనే త్రెస్లరుగారు మహాసాహసమున బనిచేయుచున్నారు. తాము తలచినయెడల మరల తొంటి బలమును సంపాదించుకోవారు. ఇట్టితితో ఛాటరుటనుగారు సందిగ్ధముగా మూట్టాడుటచే విషయములను తమ గుప్తములేకయే వెనుకకు లాగక త్రెస్లరుగారికి ప్రోద్బల మగునట్లును మన ప్రభుత్వమువారి పరిశ్రామిక కార్య పద్ధతులు విశాలమగునట్లుచేసి ఆంగ్లేషప్రభుత్వము విజాతీయ ప్రభుత్వముగాదు జాతీయప్రభుత్వమని ఈసందర్భమున ప్రకటితమగుటకు మాగ్గము లేర్పరుతురని నమ్ముచున్నాము.

శ్రీశ్రీశ్రీమండగు హాండ్విత్తుడు నేటితంత్రవార్తలలో మహాదూఖ కరముగ నది యొకటి యున్నంతల కెంతయు జింతిలుచున్నారు. ప్రజాగంజకులలో విక్కిలి సుప్రసిద్ధుడు పొగడ్రగించియుండు మన హాండ్విత్తు ప్రభువుగారి పుత్రుత్వము గా. లెట్టివెంటి ఇ.సి.

హాండ్విత్తుగారు పరలోక ప్రాప్తి జేచిరనుట వినిన తోడనే నిషానముందని నాకుండురా? మన ప్రభువు హాండ్విత్తుగారి భార్య గలచో యని యందకును వాదించుకుండురా? రెండుమానముల క్రిందనేకదా హాండ్విత్తు పుత్రునికి మనప్రభుత్వ గారిచేత మహాధైర్య సయ్యములకయి డి ఎస్. టి. నిరుదమొసంగి బడియెను. మహాదూఖభార్య పోవునప్పుడును నెరుటనుడ డియ్యెను. వీరపు త్రుడు కడచి చను నపుడుకు కన్నులార నవలోకింప వెడల జూడయ్యె ప్రభువు హాండ్విత్తు విపత్తురింపర పై బడుచున్నను తనధర్మము నెరవేర్చుటకై నిండు మానసమున నిండియాయం జేయుండిపోవలసినవాడై నాడు. ఇదికదా నాయకలక్షణము. ఇదికదాధీరోదాత్తము ఇదికదాదేశసేవ, మానవసేవ. ప్రభునర్యామీపుత్రుడు యశోవిరాజుతుడు. మీ ధర్మచింతెయసామాన్యము. హైందవదేశమంతయు మీపుత్రుని కోల్పోవుట తనపుత్రుని కోల్పోయిన రీతి మాయెడ సానుభూతికలదైయున్నది. ఈదేశపుత్రులు మీవలె దూఖపరంపరలకైన తలయొగ్గి ధర్మముతీర్చుకొన మిమ్మా దర్మముగా కొనగలరు. ఈ తరుణమున కొంచితయందు పాలుకొనగలరు. ఇంతకంటెచూరు మీకును శ్రీశ్రీశ్రీమండగునీకొమరు నకును సమ్మోహనగల యో వాచ్చేమి గలదు?

మరియొకచోట నొక విలేఖకుడు ప్రాసిన వ్యాసము ప్రాశస్త్యలిఖిత పుస్తకాగారమువారిచే నడవబడు పుస్తక ప్రకటనవిషయకము ప్రయ రించి యున్నాము. అతడు నెక్కి వక్కాణించు విషయములు సకారణ ములుగానే యున్నవి. సంవత్సరమునకు నేదోయొకటో ఆరయోగ్రంథ మొక్క భాషకు సంబంధించి నది కొద్దిగా ప్రకటించుటకంటె అతడు నూచించుపద్ధతి వాడుకలోనికి రాగలదేని మంచివిలేఖ కులను పెట్టినయెడల అనేక భాషలోననేక గ్రంథములు కొందరకైనను లభ్యమయి పుస్తక ప్రచారకుల మూలమున విపులముగా ప్రకటితమగుటకు మాగ్గమేర్పడును. ప్రభుత్వమువారు పుస్తక భాండాగారమునకు సస్యములగు నభివృద్ధులను ఈ విషయ ములోచితురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

శ్రీశ్రీశ్రీమండగు హాండ్విత్తుడు పంతులుగారు. శ్రీకొల్కొండ. వెంకటరత్నము పంతులుగారు. ఒకమరణవార్త వెనుక మరియొక మరణ వార్త వ్రాయవలసి వచ్చుటకు మాకే కల మాడకున్నది. అయినను ధర్మము నెరవేర్చు తప్పదు గదా! హా! యాంధ్రమాత! ఎట్టి దూఖదినము నేకునీకు. నీప్రియపుత్రులలో నొక్కని కార్యణము నేకునీపు వివలసినవచ్చెగా. ఎవ్వబాంధ్ర వాల్మీయమునకు దశశక్తి వంచనలేక గ్రంథజాలమును నిర్మించి కానకయిచ్చెనో, యెవ్వబాంధ్ర భాషా సండివని? కతన వ్రతకాసంపాదకుడుగ సంస్కరణయు డయ్యెనో యెవ్వడు గురు శ్రేష్ఠుడు గానుండి తనవిద్యాపటిమచే శిష్య కడంబంబునకు నాంధ్రభాష యందత్యంతమాభిరుచిలిగించెనో, యెవ్వడు తనయన్యభాషాభాషాధ్యయనమున జేసి గ్రాంథికాంధ్రము గారవ వ్యవహారమున కత్యంతాగ్గుచునుటను గృహపయోగమునుండి యుపన్యాస వేది కోపయోగము వరకును వ్యాపింపజేసి స్థాపించెనో, యెవ్వడు తన నిరంతర ధర్మ నిర్వహణ పద్ధతి చేతను సుగుణగణ సంపదచేతను పండిత్య ప్రాబల్యముచేతను ప్రభుత్వమువారివలన మహా మహా పాధ్యాయ బిరుదుమును గడించి యాంధ్రభాషలో నా నిరుదమును పాపించుట యందొక్కడయై తనస్వనామమునకు నాతాను ద్వైతిగా జన్మించినను అత్తైతి యును సూచించు

బరోపా మహాసంగ్రామము.

అంధుడను

బ్రిటీషు తీరముపై జర్మనీవారు

ఫిరంగుల బారుజేయుట.

ఎక్కువవఱు గలుగుట.

అంధు డిసెంబరు 19:— ఏ పట్టణములమీద జర్మనీ వారి యుద్ధపుటోడలు ఫిరంగుల బారుజేసినో ఆపట్టణములకు బోయి చూచిన విలేఖలు పట్టణములం దెక్కువ వస్తుము కలిగెనని యాశ్చర్యపడుచున్నారు. జర్మనీవారు ఫిరంగుల బ్రయోగించుచో నవి సాధ్యమైనంత మేరకు బోవలెనని ప్రయోగించిరి భూకంపమునందుగూడ నింతటి వస్తుము కలిగి యుండదు. హార్డి పూలునందు ముఖ్యముగా కాపురములుండు స్థలములు వస్తుమైనవి. బహుశం దేమియు వస్తుము కాలేదు. కర్మాగారము లందును నాకాని రాజ్యాధిపత్యములందును యధా ప్రకారముగ పని జరుగుచున్నది.

శ్రీలును కొద్దియును వస్తువుగట.

కృతక వాయువు నిలిపివేయుట తప్ప మిగతవిషయముల ప్రజలకు చిక్కు గలుగుట లేదు మూడుపట్టణములందును గూడ వస్తుమైనవారిలో నెక్కువవఱుండి శ్రీలును కొద్దియును వస్తువు హార్డి పూలునండి దెలియుచున్నది.

ప్రజల ప్రేరేపకత్తి.

హార్డి పూలునందు నైపుటబరీక్షించునపుడు ప్రజలు చూచినకాంతమునకును ప్రేరేపకత్తికిని వారిని మెచ్చుకొనుచు నెవరు ప్రభువు గారు వ్రాసినలేఖలు జపకల్ ప్లం గారు చదివిరి. ఆమెరికావారి యభిప్రాయము.

ఈ దురంతము వలన బ్రిటీషువారికి పట్టునల యెక్కువవఱు ఆమెరికా వారైపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. గ్రేటు బ్రిటనువారును ప్రాప్తవారును సముద్రముమీద సర్వాధికారము నొందియుండజెట్టి కుంటరితనముల వలన నింగ్లీషువారిని ధియెట్టె బ్రయత్నించుట హాస్యాస్పదము.

బ్రిటీషువారి యుద్ధపుటోడ మునిగిపోవుట

బ్రిటీషు యుద్ధపుటోడలు రెండు మునుంగుటకు గూర్చి వారై ప్రకటన సంభుమువారికి దెలియలేదు.

సానో ఆట్టి యాంధ్ర మహాపురుషుడు కొక్కండ శౌకటరత్నము పంతులువారు పరలోక ప్రాప్తి జెందిరిని వారైవచ్చినది. ఇట్టి సోదరుని గోల్పోయిన యాంధ్రు లెంతయైన పరితపింపవచ్చును. కాని చేయునదేమి గలదు. కొద్దివఱున వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిగనుబరచి అంతటికిరీని తొమ్మొక్కొక్కరును గడిపబ్రయత్నించుటేకర్తవ్యముకదా! భగవంతుడుభక్త శ్రేష్ఠుడనందగువెంకటరత్నము పంతులవారి యాత్మకు శాంతినొసంగుగాక. సరస్వతీ పరామర్శ యు పంతులవారి స్నేహితులును కవులుగ నమకాలికులును నగశ్రీయులేవడ్డది. సుబ్బారావుగారు మా కనిపిన పద్యములతో నీకుఃఖవార్త ముగించుచున్నాము.

శా, అమ్మా! నీకనుదమ్ములం దొలఁతుదుః
ఖాసెల్ గనక భారతీ!
చుమ్మల్ చుట్టుకపోయెడుం గడపునీ
సూసుల్ కవుల్ రాణ్ణపాం
ద్రమ్మందుక మతిలేరే? రత్నకవి
చింతక మాను; చాలించె దే
హమ్మక డెబ్బది నాలుగేండ్లు మని;
యింకాతం డమర్త్యుంకగుక.
ఆనందను, పొంబున.
రే, నెలఁ బొడగ నెనుతిగిని, భృగువారమునఁ
దాననిచె నమరవిభుండు వి
మానముఁ గొక్కొండ రత్న మానిలే కవికికా.

హైందవ వైనికులు.

వారి కృతజ్ఞత.

యుద్ధసహాయధి వ్యాపార హైందవవైనికుల శ్రమక చక్రులులోనగు సౌకర్యములకు వారెంతయు కృతజ్ఞ నొంది యున్నారని సర్ జేమ్సు విల్కాన్సన్ గారు సర్ జాక్ హ్యాయెట్టుగారికి వ్రాసిరి. ప్రేమాకాంక్షనుగ నీ పనికై నంపి నొందిన వారినందరి నన్నితరగతుల వైనికులు నభినందించుచు న్నారు. మాకుజేరినవాని నెల్ల యెప్పటికప్పుడు పంచివెట్టితిమి.

బ్రిటీషునియూ స్టీమరు

ముంగునికికొట్టుకొని మునిగిపోవుట

అంధు డిసెంబరు 20:— నాకాకర్మాధికారులిట్లు తెలియజేయు చున్నారు:— విర్మాంసుతీరపు ఉత్తరభాగమున బ్రిటీషునియూ స్టీమరు 19 వ తేది ముంగునికికొట్టుకొని మునిగిపోయినదట. కళాసులు మున్నగువారు రక్షించుటకు సురక్షితముగ ఒడ్డుకుచేరుకొనిరి.

పార్వోసుని ఆంగ్ల రాయబారి.

అంధు డిసెంబరు 20:— అధికారులిట్లు తెలియజేయు చున్నారు:— సర్ ప్రాన్సిసు బెల్లి గారు పార్వోసునగరమునందు ఆంగ్ల రాయబారిగ నున్నారు. నీరిఉద్యోగము యీసంవత్సరము చివర పూర్తికావలసియున్నది. కాని వీర్యువ్యోగములో నురి కొంతకాల ముండుటకు అంగీకరించివారు.

ఫాన్సు.

పరాసుదారతనము వారి ప్రకటన.

పారిసు డిసెంబరు 19:— నేటిమధ్యాహ్నమిట్లు ప్రకటించబడెను. బెల్జియంలో డిప్యూనుకు దక్షిణము నందు మొన్నటిదివఱున స్వాధీనపరచుకొనిన స్థానములను బలపరచితిమి. కార్తెకెకెకు దక్షిణమున ముందునకుబోతిమి. ఇప్పేసుకు దక్షిణమున బురదచేలయందు మనము ముందునకు బోవుచు నేయున్నాము.

కడచిన రెండుదినములందు లావాసికక్షిణముననాంకో డేండికాన్ సాలేవను ప్రాంతము నందులిస్, నోమిలకు మధ్య ఒక కిలోమీటరుకు పైగా ముందునకు బోతిమి. శత్రువులు ప్రతికారముల జేయుచున్నున కానీ, నెంటులారెంటు వైపుల ముందునకుబోతిమి. మనము స్వాధీనపరచుకొనిన స్థానములొలిపికొంటిమి. ఈనెల 17 తేది రాత్రి ముందునకుబోతిమి. మరునాడు శత్రువు లమితముగ మనవై కుపాటలపాటుజేయుచుండ వారి రెండవరసపుట్టును ముండ్లతీగ కట్టడములవరకు బోతిమి. ఇయ్యది ఆంబర్ ప్రాంతములజరిగెను. మాలింహూ కుత్తరము మనము స్వాధీన పరచుకొనిన కందకములలో నొకదానిని విడువవలసివచ్చెను. దీనిని గ్రేనేడులు తగులబెట్టిరి. మామెట్టిలిహాన్సు ప్రాంతముల జర్మనువారి కందకము లనేకములు మనచేజిక్కినవి. జర్మనీ వారు మనవై ముహూరుబడిగాని మూడుసార్లు వెనుకకు గొట్టుబడిరి. ఎయిక్సెంబడి నిహావెనీలోను ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. శత్రువులఫిరంగులు చురుకును జూపినవి. బోయిడిలాగ్రూ దీనిలో నొక జర్మనీవారి సాఫ్టు మందు కొట్టుకునువెట్టి కేల్చితిమి. నెంటుహ్యాబర్గ్ కట్ట శత్రువులు కొంచెము ముందునకువచ్చిరి.

మ్యాసునదీ ప్రాంతపశ్చత భూములందు వైమానికుల సహాయమున మనఫిరంగులు శత్రువులఫిరంగి దళములరెంటిని ధ్వంసముజేసెను. ఇంకొకపశ్చాతమును వస్తుపరిచెను. జేనల్ మొదలు వాన్సెనరకుకు విశేషములేవు వాన్సెనరండశత్రువులు కుపాటలపాటు జేయుటతోడనే తృప్తికొందిగాని మన వైబడలేదు.

జర్మనీవారిపటాలము ధ్వంసముగుట

పారిసు డిసెంబరు 20:— నిన్నటిరాత్రియిట్లు ప్రకటించబడెను. బెల్జియంలో స్టీమ్స్టీ ప్రాంతమున జర్మనీ వారు మనవైబడిగాని వెనుకకు గొట్టుబడిరి. కార్తెకెకెకట్ట మనము ముందునకుబోతిమి. ఫీహాల్ లీహాన్ ప్రాంతముల శత్రువులు చురుకుడనమును జూపిగాని జర్మనీవారి కటాల మొకటినాకనముజేయబడెను.

నిన్నను మ్యాసే భావెల్లెజేతన జర్మనులుశత్రుకొనిన కొన్నికందకములకు బ్రిటీషువారి పట్టుగొనిరి. కాని, తిగి పోగొట్టుకొనిరి. రిఫెబలో-లా-నోవువైపున హిందూజేశపు వైనికులు నూరుమీటరులు ముందుకువెట్టిరి. రిఫెబలో-లా-నోవు లాబెస్సికి వాయవ్యభాగమున నున్నది.

మధ్యాహ్నపు ప్రకటన.

మధ్యాహ్నమిట్లు ప్రకటించబడినది:— మ్యాసోల్లకు ఎదురుగ, లీసుకును, సముద్రమునకునుమధ్య మేము కొంత ముందుకుబోతిమి. ఈవెనుకు దక్షిణముననున్న శత్రుసేనలకు సహాయముగ శ్రోత్రవారు వచ్చుచున్నారు. కాని యిక్కడ ఫిరంగులయుద్ధము జరుగుచున్నది. మేము కొంచెము ముందుకు బోతిమి. రిఫెబలో-లా-నోవు, గిమెఫీ-లెజు-లాబెస్సి సేనాముఖమునందు జర్మనులు లీసుకును సముద్రమునకును మొదటికి వరుసలో శత్రుకొనిన కొన్నికందకములకు బ్రిటీషు బెలిజియము వైనికులు పట్టుకొనిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు జేకపు న్యవహారము.

క్రోమరు ప్రభువుగారి యభిప్రాయము

అంధు డిసెంబరు 19:— టయియస్సు పత్రికకు క్రోమరు ప్రభువుగారిట్లు వ్రాసిరి. దొరతనమువారి కార్యములన ఈజిప్టు దేశమునకును టర్కీకిని సంబంధము విడిపోయినది. ఇది యొంటి యుంచుచి ఇందుచే కష్టముగట్టు ననసరముండదని యుచున్నాను. టర్కీవారి యప్పుకొరకే మొత్తయంతయు నేర్పాటు జేయబడెను.

పత్రికాధిపాయము

డెయిలీ క్రానికల్.

ఈజిప్టుదేశ చరిసాలన మంచిపద్ధతులవై నేర్పాటు జేయుటక క పీఠకలిగెనని డెయిలీక్రానికల్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

టయియస్సు.

ఈజిప్టు దేశమున రక్షకస్థానముగ జేయుట పాలనా పద్ధతులకు సంబంధించిన యేర్పాటేగాని దేశమున రాష్ట్ర భాగముగ జేయుటకాదు. తమ చర్యల సాధ్యమైనంతవరకు దగ్గించుటయందు దొరతనమువారు మెలకువతో బుర్రజేరి మంత్రివర్గమువారు బ్రిటీషువారి పట్టున నుండుటయు, మత గురువులును ప్రజలును గనబరచిన యసమాన స్థైర్యమును నీకులు ఐమున నెన్నదగినవి. అవి టయియస్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు.

హైందవ రక్షకస్థానముల యాద్యము వైకొటకంకె ఈజిప్టుదేశమువారు చేయదగిన పనిలేదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

టెంపు.

టెంపు పత్రికలో నిట్లు వ్రాయబడెను. ఈజిప్టుదేశము టర్కీవారినుండి విముక్తికొందుట లియానాక్ సిరియా దక్షిణములకుముందు తాముగూడ విముక్తికొందెదరనినాచించును. ఇట్లనై మహమ్మదీయ ప్రాపంచిక విషయములందు శ్రోత్ర సుల్తానుగారు ప్రాముఖ్యత నొందెదరు.

ఈజిప్టు సౌకమీయనరు.

ధిల్లీ డిసెంబరు 19:— టెలిగ్రామువారములనుగురించి నిమాలో జరిగిన సభకథ్యక్షులుగానుండిన సర్ హెన్రీ మెటెహాను గారు కడచినవేసవిలో సెలవుమీద స్వదేశమునకేగిరి. వీరిని ఈజిప్టు సౌకమీయనరుగా నియమించుటవలన నిండి యుదొరతనమువారికి వద్దము కలుగవచ్చునగాని ఈయన కా యుద్యోగమునిచ్చుటలో నింగ్లాండు ప్రభుత్వమువారి యెన్నిక మాత్రమంతయు క్లాసునియముగ నున్నది.

కెయిరో పట్టణములోని ఉత్సవము.

అంధు డిసెంబరు 20:— కెయిరో—సుల్తానుగారు అధీరనగరునకు పోవునప్పుడు వీధులొని ప్రజలు తమసంతోషమును వెల్లడించుచు కేకలుజేసిరి. నేత్రోత్సవగుంటలు వైనికులు బారులుతీరియుండిరి. అధికారులకూచి ప్రజలు సంతోషముతో కేకలుజేసిరి. పట్టణము రహదారిలోను, జంజాలలోను ఆలంకరింపబడియుండెను. రాజగరనకు పోవుమార్గములో ఆంగ్లేయు ఈజిప్టువైనికులు నింబబడియుండిరి ఈ వైనికులవెనుక, ముంతోష ధ్యాములనుచేయుచు ప్రజలు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. ప్రభువుగారు ఉచితకు దుస్తులను సుల్తాను

గారు ధరించుచుండిరి. బ్రిటిషు ఈజిప్టు దేశములకు శత్రుదళములతో గూడి నుల్లూసగారు రాజనగరమును దయచేసిరి. వీరునగరమును వచ్చుచున్నపుడు విశాలముగా చావులొనర్చు పూకు ప్రజలు సంతోషముతో కేకలుచేసిరి. గౌరవనూచకముగ ఫీరంగులు జేయబడినవి. తరువాత వీరుఅతిథులను సత్కరించు గదికివని ఆక్టింగు ప్రొకమ్యుషనరు మిలనుఖాతము, జనరలుమాన్సు వెల్లు, రాజుమారులను మున్నగువారితో మాట్లాడినట్లగుచుంది. ఈ యుత్సవమును విజృంభించు నిమిత్తమై మండలములనుండి జనులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చిరి.

బెల్జియము.

ప్లాండ్రులోనియుద్ధము.

బీదముగి పోరాటము జరుగుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రిక డిసెంబరు 19:— బెల్జియన్ ఫ్రంట్ యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈజరుమిద పోరాటము మిక్కుటముగ జరుగుచున్నది. కాకాదళము జర్మనీవారి కెక్కువనష్టమును గలిగించుచున్నది. ఆస్టెండును రోటర్డమును మిత్రమండలివారు నైకొనిరనువదలరు లభ్యములు. కాని మిత్రమండలివారు న్యూపోర్టువద్ద ముందునకువచ్చిరి.

రుష్యా

రష్యాలోని మహమ్మదీయుల సమావేశము.

పెట్రోగ్రాడు డిసెంబరు 19:— గాయములు తగిలిన వారికి సరుపాయములను చేయుటకొరకు రష్యాలోనొక మహమ్మదీయ మహాజనసభ సమావేశమైనది.

పోలండులో బజారాసమీపమున

పోరు తీవ్రమగుచుండుట.

పెట్రోగ్రాడు. డిసెంబరు 19:— బజారావద్ద పోరు మొచ్చుచున్నదని ప్రకటించబడినది. జర్మనులు చాలసారులు మమ్ముదలపడగ తగిలిమి. లెక్కినజిల్లాలలో కావలిభటుల పోరాటములు మాత్రమే జరిగినవి. విస్సులానదీ పశ్చిమతీరమున 1000 మందిని ఖైదీలను గా పట్టుకొంటిమి.

ప్రెజ్బుల్గోటలోని సైనికులు మోహరించుట

కోటలోనుండి వెలుపలకు రావలసిన యొక పెద్దనైపుమువారు ప్రయత్నించిరి. ఇక్కడ మా కనకూలస్థితియందే పోరు జరుగుచున్నది.

హాలండు.

హాలండులో రక్షణ ప్రయత్నములు

లండను డిసెంబరు 19:— దేశీయులందరూ విధిగా నైపునైపు చేయవలయునని హాలండు ప్రభుత్వము వారికా కాసనమును చేయుచున్నారు.

చీనా

వెనుకటి చీనామంత్రిగారికి కేంబ్రిడ్జి

విశ్వవిద్యాలయమువారు

గౌరవతీర్థ మిచ్చుట.

లండను డిసెంబరు 19:— చీనాదేశపు వెనుకటి మంత్రియగు యున్జినుగారికి గౌరవార్థము (డాక్టరు ఆఫ్ లాను) న్యాయశాస్త్ర పండితుడు బిరుదమును కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయమువా కొసంగి.

ఇటలీ.

ఇటలీలోని బ్యాంకులు.

లండను డిసెంబరు 20:— కొము. ఏవోకొన్ని నిబంధనములతో, ఇటలీలోని బ్యాంకులసాము చెల్లించకుండు నట్టిఅధికారము 1915 వ సంవత్సరము మార్చి 1 వ తేదీవరకు యిచ్చబడినది. ఈయధికారము ప్రెజిడెంట్ మొదటితేదీలో పోవును.

నార్వే-స్వీడను

స్కాండినేవియాప్రభువుల సమావేశము.

స్టావ్ హోము డిసెంబరు 19:— నార్వేవద్ద సమావేశమగుతరిని ప్రస్తుతము మూడురాజ్యములకున్న సంబంధములు బలపడుటకే గాక ప్రత్యేకవిషయములగుడ తీర్మానింపబడకరి చొరవననువారు ప్రకటించిరి. ముందుగాడ పరస్పరసహాయము జేసికొనుటకు ప్రజలును ఒప్పికొనిరి. అనంతరముగో సమావేశము లేర్పాటుజేయబడును.

వివరములు.

స్టావ్ హోము డిసెంబరు 19:— ఈసమావేశమునందు స్వీడన్ దేశపురాజుగారు తమ తాట స్థ్యమును నిలిపి కొనుటకు మూడుదేశముల వారికినిగల కోరికనుగూర్చియు తమకుగల బంధముల గాపాడుకొనుట కొకరికొకరు తోడ్పడుటలను లుగు లాభములనుగురించియు ప్రసంగించిరి. ఈ విషయమున గ్రెగ్టర్ రాజుగారు మొదటిదినంబులకు తమ యానందమును హాకన్ రాజుగారు, ప్రెజిడెంట్ రాజుగారును దెలిపిరి. ఈసమావేశమువలన మూడుదేశములవారికిని శుభప్రదమగు గాకయ్యెరి. ఈసభ నిన్నటిసాయంత్రము ముగిసినది.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాలోని ద్రోహములవిచారణ

ప్రెటోరియా డిసెంబరు 19:— ప్రత్యేక సైనిక న్యాయస్థానమువారు మొదటి విప్లవకారుని విచారణచేసి వారికి 2 సంవత్సరములు కఠిన శిక్షనువిధించిరి.

నాయకులను విచారించుట

లండను డిసెంబరు 19:— ప్రెటోరియా. దక్షిణాఫ్రికాలో తిరుగుబాటుచేసిన నాయకుడగు కెప్టెను ఫోరీయను నతడునిన్న విచారించబడి నేడుకుపాకితో చంపబడెను. ఇతనిసోదరుడగు కెప్టె సెంటు, ఫోరీయనున తనకి మొదట మరణదండన విధించబడినది. కాని తరువాత యాభి రక్షణ సంవత్సరముల ఖయిదుగా మార్చబడినది. మొదటినుండి చివరవరకును, ఫోరీయస్కాన్ద స్వభావమును కనుపరచుచు వచ్చెను. తన పిన్న సోదరుని పెడత్రోవకు తెచ్చినబాధ్యత తనయందున్నదని ఒప్పుకొనెను. యూనియను ప్రభుత్వమును రక్షించునేసలో వీరిద్దరుడొక్కరులు.

జర్మనీ

జర్మనీవారికి కలిగిన నష్టము.

ఆంధ్రపత్రిక డిసెంబరు 19:— కడచిన నాలుగువారములమున 28000 మంది నష్టమైనట్లు దెలుచున్నది. ఈజరువద్ద 80000 మంది నష్టమైరి జర్మనీవా కొప్పుకొనుచున్నారు.

బెర్లినులోని స్థితిగతులు.

లండను డిసెంబరు 19:— ఇటీవల బెర్లినునగరమునుండి వచ్చిన క్వియావినింగు న్యాయపత్రికా విలేఖకుడిట్లు చెప్పుచున్నాడు. అచటి స్థితిగతులొకతీరున వున్నవి. బెర్లినులోని వారు వాయవిమానములు తమపట్టణమువైకి వచ్చునేమోయని భయపడు చున్నారు. చిట్టచివరకు తమకు జయముకలుగునని జర్మనీవారు నమ్మకము కలిగియున్నారు. కాని యుద్ధముచాల కాలము పట్టుచుండుటచే విసుగునొందు చున్నారు. ఫాక్లాండుదీవులవద్ద తమ యోధలోడిపోవుటలన వారికి విచారముకలిగెను. ఈవాస్తవక్రిందటి ఆదివారమునాడు బెర్లినునగరమున దెలిసెను.

జర్మనీపత్రికలకు అమెరికాపై కోపముపొచ్చుట.

లండను డిసెంబరు 19:— అమెరికావారికి తమయందు సానుభూతి గలిగించుటకేజేసిన యత్నములు విఫలమగుటచే జర్మనీవారిపత్రికలకు కోపముపొచ్చినది. అమెరికావారి యభిప్రాయమునుగూర్చియు, పరిశుద్ధత్వమును గూర్చియు హేళన జేయుచు వడపడే వ్రాయుచున్నవి. అమెరికావారు తమతో సేనంబంధము గలిగించుకొనరనియు నీకారణమున అమెరికా ప్రభువులయొక్కయు పత్రికలయొక్కయు సానుభూతిని సంపాదించుటకు జర్మనీవారు శ్రమపడ నక్కరలేదనియు ప్రాంకుఫర్టు జీంకుపత్రికా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఎక్వెటోరియాలోని నావికులు

ఆమ్స్టెర్డము డిసెంబరు 19:— ఎక్వెటోరియాలో నండి న్యూనరు విదకు, 21 పోయిన వారిని ఒక ఆంగ్లబాగ్గవాన కాపాడినదని జర్మను అధికారులు ప్రకటించిరి.

టర్కీ.

టర్కీలో ఆర్థికస్థితి చిక్కలుగానుండుట.

సోఫియా డిసెంబరు 19:— టర్కీలో ఆర్థికస్థితి చాల ఇబ్బందిగా నున్నదని కానిప్రాంటు నోపిలునండి ఇటీవల వచ్చిన వార్తలవలన తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారివద్ద 50 కేల పానుల ధనమును నిలువలేకయున్నను 50 కేల పానులకు నోట్లన ప్రకటింపుటయే గ త్వంతరమని వారాలో చించుచు న్నారు. జర్మను దేశపు నోట్ల

ను గూడ వారు విక్రయించవలసినవారైరి. నైపుయులకింకను పరికరములు పంపబడుచు నేయున్నవి. అచటనున్న అన్ని దేశములవారి ఆంగడులలోని సరకులనుగూడ చెల్లిపోయినవి.

మెస్సుడైక్తునొక ముంచబడినప్పుడు చనిపోయినవారు.

ఏథెస్సు. డిసెంబరు 19:— మెస్సుడైక్తు మునిగిపోవుటలో 100 మంది చనిపోయిరి. వీరిలో జర్మనుద్యోగులుగూడ కొందరు కలరు.

టర్కీ-దేశపు స్త్రీమరులను ముంచివేయుట.

పెట్రోగ్రాడు. డిసెంబరు 19:— అస్కాల్జను క్రూరు యొక్క కెప్టాను పోర్టు పెట్టునకువచ్చెను. టర్కీ సముద్రతీరమున కావలిగాయుచు 2 టర్కీ-దేశపు స్త్రీమరులను ముంచివేసినయును ఫాయను జర్మను స్త్రీమరును కట్టుకొంటినియు నాతడు చెప్పుచున్నాడు.

ఆస్ట్రీయా

గెలీషియాలో యుద్ధము

ఆస్ట్రీయనులను నిరోధించుట.

ఆమ్స్టెర్డము డిసెంబరు 19:— వియన్నాలో సభికారులిట్లు ప్రకటించిరి. కోశ్చన్ లెక్కను వరకును ముందునకు పోగలిగిన మానైపుయులకు మరల తీవ్ర నిరోధము కలిగినది. డునాజెట్సు దక్షిణభాగమున పోరాటమధికముగ జరుగుచున్నది. అనదియొక్క సడమటిగట్టున రష్యను నైపు పృష్టభాగమువారు స్థిరపడి యెదుర్చుచున్నారు. క్రెజ్టెలులోని రక్షకభటులు శత్రువులను మార్గొనబోయి మరల కోటలోనికి వచ్చిరి.

బొంబాయి

జమాయిజమైదు మాననవృత్తుదావా

బొంబాయి డిసెంబరు 19:— జమాయి జమైదున వార్తాపత్రికలో ఏప్రిలు 16వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింపబడిన యొక వ్యాసమునుగూర్చి ప్రతికాధిపతియగు జమంగీరు మారబానుగారి మీదను సంపాదకుడగు ఫిరోజ్ మూర్ఖబానుగారి మీదను లేబడిన అభియోగమును ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు అన్వేషణగా విచారణచేసి ఇద్దరు ముద్దయాల మీదను మాననవృత్తు నేరమును రెండవ ముద్దాయివైన మద్దతు చేసిన నేరము మరియొకటియును స్థిరపరిచి ఏప్రిలు 20, 22 తేదీలలో ప్రకటించ బడిన మరియొక వ్యాసమును గూర్చి రెండవ ముద్దయ మీద మరి రెండు మాననవృత్తు నేరములను గూడ స్థిరపరిచి. ముద్దయ లిద్దరును గూడ నిర్దోషులనునిరి. ఫిర్యాదీలు హాజరుపరచిన కడపటి సాక్షి సర్దారు ఫిరోజ్ హానుంగు దస్తూరుగారు ఈయన వెనుక రెండవరాజధాని వెస్టి. డెన్సి మేజిస్ట్రేటుగా పనిచేసి ప్రస్తుతము రాజపాలన సంస్థాపనకు దివానుగా నున్నారు. ఈ సాక్షి నిక్రాసుపరీక్ష చేయుటలో వాయన ఇట్లు నుడివిరి. అన్యమతములవారిని పోస్సీమతములో చేర్చుకొనుట యుక్తమనియే నేనుతలంచుచున్నాను. పోస్సీమతములో చేరినవారిలో చాలమంది కిట్టి యభిప్రాయమే కలిగియున్నా. గౌరవనీయులగు వారుగూడ నిట్టియభిప్రాయమునే కలిగియున్నారు. అట్టియభిప్రాయము కలిగియుండుట శ్రేష్టమని నేను తలంచుచున్నాను. ఇట్టిభావమునకు సంఘమువారు ప్రచారమును కలిగించుట ఆపర్యాదకర మనిగాని నీచమనిగాని నేనుతలంపను. అన్యమతముల వారిని పోస్సీమతములో చేర్చుకొన రాదను నభిప్రాయము గలవారుగూడ చాలమందికలరు. అట్లుచేర్చుకొనుట వలన మతమునకు నష్టము కలుగునని వారితలంపు కాదుగాని సంఘమునకు నష్టము కలుగునని మాత్రము వారు తలంచుచున్నారు. ఇది మరదిషయక ప్రశ్నిమగునని విద్యాధికు లెవ్వరును తలంపరు. విద్యాధికులలో గూడ కొందరిందులకు వ్యతిరేకాభిప్రాయము కలవారు కలరు గాని మతాభిమానమే వారట్లు నిరాకరించుటకు ప్రధాన కారణమనియు వారికట్టి నీచభావముండు ననియునునే ననబాలను అని ఆయన చెప్పిరి. ఆకేను మరల వాయిదా వేయబడినది.

కలకత్తా.

శత్రుదేశముతోడి వ్యాపారము

ఒక వ్యాజ్యము.

కలకత్తా డిసెంబరు 19:— ఆరక్షక వ్యాపారసాసమున నై వ్యాపారము ప్రతివాదిపక్షమున సింహగారు పోజరైరి. ఈ యోధలోని యధికపుసరకు, అమెరికాలోని బాణసున్ని నాటి వర్తకసంఘమువారి కప్పగించబడినయు వారు సాము చెల్లించిరినియు, అభియోగపక్షమువారు వాదించునట్లు ఒర్లిను వర్తకమువారికి సరకుతో సంబంధములేదనియు, సింహగారు వారిందిరి.

బర్మా.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు

సర్వీసార్లు నొసంగుట

రంగూన డిశంబరు 19:—వైయుత్తరపుర ప్రకారము గూఢచారుల ఛత్రములను క్రమంగా పోలీసు కమిషనరు గారికి (వాసికొనిన దానిపై జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారి కీర్తనలు ములన పరిశోధించుటకు సర్వీసార్లు నొసంగిరి.

1. అమెరికా బాప్టిస్టు మిషనువారి ముద్రాశాల.
2. టెంట్రియల్స్ నివసించుట కేర్పరిచిన వై. యం. సి. ఏ. డేరా. 8. బాప్టిస్టు కళాశాలలోనున్న జే. కమెన్సు గారిగృహమును మరియొక కార్యస్థానమును, జే. కొమెన్సు గారు టెంట్రియల్స్ స్వాగత మను శీర్షికతో ప్రకటించిన కరపత్రమును ప్రభుత్వమువారు నిషేధించియున్నారు. దానికొరకే యిస్కేషన్ లావశ్యకమైనది. నిన్నటిరాత్రి బంగళా అనుష్ఠానములో జే. కొమెన్సు గారు కలకత్తాకు వెళ్లినది తెలియుచున్నది.

పెట్టెనెంట్లు గవర్నరు గారి పర్యటనము.

జనవరి 2-వ తేదీని మైసూరునుండి బయలుదేరి 8-వ తేదీకి మాండలేట్టణమును చేరి 19-వ తేదీని మరల బయలుదేరి 20-వ తేదీని రంగూన పట్టణమునకు వచ్చెదరు.

కరాచి.

ఉన్ని ఎగుమతి నిషేధము

కరాచి డిశంబరు 19:—ఉన్ని ఎగుమతులు కూడవని యిటీవల నొసంగబడిన యుత్తరపుర సందర్భమున నిది వరకే పాగయ్యెదలగా వేయబడిన సరకుల కీయుత్తరపురలకు 20-వ తేదీని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు నిషేధించి ఆవిషయమును కచ్చెప్పు కలకత్తరులకు తెలియజేసిరి. పాగయ్యాదలలో నెగుమతి చేయబడిన సరకులలో నమరల నితరులు చవకగా కొనినసరకులను తప్పక కొనిన వానిన్నిటిని పోనియ్యవచ్చును అని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించి యావిషయమును ఉన్ని పరిశ్రామికులకు గూడ తెలియజేసిరి. ఇండియా దేశపు వైస్రాయలు కీ యున్ని యావశ్యక మగుటచే నీనిరీధ మేర్పరుపవలసి వచ్చినదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

కరాచి వ రైక సంఘమువారి విజ్ఞాపనము.

ఈవిషయమును గూర్చి కరాచి వ రైక సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి తంతిమాలకముగ నిటుల విజ్ఞాపనమునంపిరి. హిందూ దేశమునుండి పంపబడు ఉన్ని యంతయును ఇంగ్లాండు దేశమునకే పోవుచున్నది. అచట అంగ్ల వైస్రాయలకొరకు కొనబడుచున్నది. హిందూ దేశములోని వైస్రాయలు కాలసిన చంతయును ఇతర దేశపు వాడుకకు కావలసిన దంతయును గూడ తీసివేసిననుగూడ నింకనెంతో విస్తారముగ నిలువయుండునుగాన నమ్మకమైన ఉన్ని వెలలను హిందూ దేశమునందలి ఉన్ని మరల వాడుకకు కొరకు ప్రభుత్వమువారు తగ్గించుట వ్యాయము కాదు. తక్కిన అందరికీ క్రతులవలెనే హిందూ దేశపు యంత్రకాలవారు గూడ బాబుధరల ప్రకారమే ఉన్ని నికొనుట వ్యాయము. క్రతువులతో ఉన్ని వ్యాపారము చేయకుండ నిరోధించుట తప్ప తక్కిన దేశములకు ఎగుమతుల నిరోధించుటయును ధరితరగ్గించుటయు ప్రభుత్వమువారి నొసర్పిన నీ వ్యాపారము చేయుచాలయందికి గొప్పకషము కలుగునని విన్నవించుచున్నాము.

దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరము.

దొరతనము వారిట్లు ప్రత్యుత్తరము నొసంగిరి. దొరకగలిగంత ప్రత్యుత్తరము ఉన్ని నంతనుగూడ నేరీయ యంత్రకాలవారే కావలయుననుచున్నది. ధరలు పెరిగిన యెడల కేవులలో నే వారు కొనుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. గాన నిలవసరకులలో మంచితములను యంత్రకాలవారు కొనెడుకొని వారితో వెంటనే నేరుగా నుత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపగోరుచున్నాము.

యుద్ధవిమానవిషయమున నిండియా మంత్రిగా రంపిన తంతివార్త.

కరాచి డిశంబరు 19:—ఇండియా మంత్రిగారిపద్ద నుండి శ్రీరాజువలెసిగిగారి కిటుల తంతివార్త వచ్చినది. లండను లో చర్చిబరిగిపిమ్మట మారకపురాంతులవాను తమయుద్ధోగుల కిటుల నుత్తరపురలంపుటకు నిశ్చయించిరి. క్రతువులు పట్టుకొనినను నిలుపుచేసినను కలుగునష్టములకుగాను అంగ్ల మిత్రుడు:దలిప్రభుత్వములలో సరకులను భీమా చేయించికొని

నేటి వర్తకుల భీమాపత్రములమీద వారికి బహుల్లియ్యవచ్చును గాని ఎగుమతిచేయగూడదని నిషేధించబడిన సరకులను ఎగుమతిచేయుచున్నప్పు డందుల కావత్తులలో నెక్కులను చూపవలయును. అని బాంకులవారు తమయుద్ధోగులకు నుత్తరపుర నొసంగెదరు. ఈపద్ధతి అంగ్లేయుదేశపుపద్ధతి కనుగుణ్యముగా నున్నది. గాన కొరినవారికి కచ్చెప్పుకలకత్తరులకు చెండులై సన్న నకల్లేనియ్యవలెను. వారికిగూడ నట్లు సరకులను వ్రాసుబడును.

కరాచిలో నొక బురదనేల నువయోగము లోనికి తెచ్చుట

కరాచి డిశంబరు 19:—కరాచి పట్టణమునకు దక్షిణ భాగమందంతటను నేపీయరుమోలు మొదలు క్లిప్తరురోడ్డు వరకునుగూడ రి మైళ్ళ పొడుగున బురదనేలగలదుగాన పట్టణముట ప్రక్క పెంచుటకు వీలులేకుండనున్నది. ఇటీవలనొ గొప్ప క్రెవువడవతో కరాచి నాకాశ్రమమును క్రెవువచుట కేర్పరుప బడినది గాన నా మన్నంతయు దీనిమీద పోయించి దీనిని బాగుచేయుట కూహింప బడినది. ఈ బురదనేలతో కొన్ని కొన్ని చోట్లకు నీకాకాశ్రమము చాలదూరమందున్నను ఆ మట్టిపడవలోనున్న యేర్పాటులన నాకాశ్రమమునుండి పంచుకొనుట గొట్టలములమున నలుచుట్టును కొన్ని మైళ్ళలోపు వర కామట్టి నెంతదూరమువరకు తీసికొని పోవలెననను తీసికొనిపోవచ్చును. అందువలన వెనుకటివలె విశేషధనము వ్యయముచేసి దూరముకనున్న మట్టిబిల్లుల కడనుండియు ఇసుక గుట్టల కడనుండియు బండ్లమీదను కాశీశ్రమిదను మట్టి ఇసుకను తెప్పించవలసిన యధికవ్యయకరమగు విధానమిపు డవసరములేదు.

లాహోరు

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమువారి పట్టదానసభ

లాహోరు డిశంబరు 19:—ఈసభ నేడు సమావేశమైనది శ్రీభాస్కరుగారును ఓవ్యయరు ప్రభుగారును పారజన ప్రముఖులును సభకువచ్చి యుండిరి. భాస్కరుగారు పట్టముల నొసంగిన పిమ్మట సుప్రసిద్ధులగు నమెరికాదేశపు క్రైస్తవ మతభోధకులును భార్యుల క్రైస్తవ కళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులును విశ్వవిద్యాలయమునకువై ముఖాస్కరుగారును డియూయింగుగారు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరిచినది మొదలు జరిగిన పురోభివృద్ధిని వివరించుచు సువన్యసింహు సందర్భమున నిట్లునడిచిరి. ఘర్షణల గా సాధారణముగా నెల్లవారును చర్చించుచుండు విషయముల నన్నిటిని పూర్తి విశ్రించి అన్ని సల మలయందును గూడ శ్రీలును పురుషులునుగూడ ప్రత్యేకమే వివిషయమునుగూర్చి నిరంతరమును చర్చించుచున్నారో అట్టి విషయమును నే నీ పుడిచట తల వెట్టుటకు మీక్షమాపణము కొరబోను. ఇదివరకే నాడును జరుగని యీమహాదారుణ సంగ్రామమందు ప్రపంచముందలి జనసంఖ్యలో సగముభాగ ముభయవైస్రాయలలోనను దేని యందో యొకదానియందు చేరి ప్రత్యక్ష సంబంధమును కలవారు గనేయున్నారు. అట్లు చేరకుండ మిగిలినవారిలో నైనను ఈ యుద్ధఫలితమునుగూర్చి యత్యంతమగు నాతురతనలేనివా కొక్కరునులేరు. ఈ యుద్ధకారణములనుగురించి యిచ్చట 2 పుడు వివరించట వాచనికాదు. కొన్ని కొట్టుమంది యుద్ధరంగమున మరి కొన్ని కొట్టుమంది మాక్కునుచున్నారనువిషయమే దారుణతముగ విషయముగానున్నది. వీటిలో వేలకొలదిగా తమకటుంబముల నిరాధారములగునొప్పి తమ బంధుమండలిని దూఱునముద్రమునుంచివీరకమునను నొరగుచున్నారనామ యుద్ధములో దిగవలసినచ్చినకారణములేమైనదనియును అది నెగ్గగలదనియును నెగ్గి తీరవలయుననియును కృపిశ్చయముతోడనే అంగ్ల సామ్రాజ్యమువారి సంఘమున జొరకొనియు న్నారు. ఈ సదవదాహ్యమునకు సామ్రాజ్యవాదు లందరునుగూడ అధికసంఖ్యాకులగును దృఢమనస్కులుగును సంసిద్ధులైయుండిరి. దారుణముగ మాక్కునుచున్న పగతురకు పురు దివియక భారత వీరులు తలపోసినదాని కనుగుణముగనే నిజప్రతాపమును వెల్లడించి యున్నారు. ఈ నేతమందలి పాతకాలలో విద్యాభ్యాస మొనరించి ఈ విశ్వవిద్యాలయమందు పట్టముల కందుకొనుటకు సమావేశమైన వారిలో పునపు రీభారతీయ వైస్రాయలలో చేరిసంగ్రామరంగమునకేగియదట తమయునువుల రణరంగమున కిదివరకే బలి పోయియున్నారు. ఈవిశ్వవిద్యాలయ పరిపాలక సంఘసభ్యులలో నొకరుగూడ నీ తెరంగు: తమ పుత్రుని పిమ్మహావరమున కప్పించి యున్నాడు. మన సానుభూతి ఈయనకును ఈయనకుటుంబముకును

మన మంపవలసి యున్నది. వీరు గాక నింకను మరికొందరు పట్టములంకృతులు గూడ తమ ప్రాంతములను బలి వెట్టుటకు పోవలసి యుండును. ఇట్టి మహాసామ్రాజ్యము దురాగతముల పాలుబడకుండ సంక్షింపబడ గలిగి వచ్చు డింకను తమ ప్రాణముల నర్పించిన నేమి? యుద్ధమే పంతోపకాకము కొన్ని తరుణములయందు మానవుల యా కా బలము వల: నది తప్పని సరి యగు చుండుట మరింత సంతాపకరము. అన్యాయమునకును అపరాధమునకును ఉత్తమాదర్శముల వివాశమునకును దాసానువాదులై యుండవలక ప్రాణములకన్న మిన్న లవదగిన వీనిని సంరక్షించుకొరకు మనకుగల యుత్తమ శక్తుల నన్నిటినిగూడ సమర్పించుటకు ప్రోత్సంకల్యము కలుగుచుండును.

చరకసింగునకు ద్వీపాంతరవాస శిక్ష.

లండను డిశంబరు 19:—అమృతసరమునందున్న కాల్పా కళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుని చంపనెంచి యొక యూరోపు దేశీయునిచూచి ప్రధానోపాధ్యాయు డనుకొని యతనిని హత్యచేయ ప్రయత్నించినందులకు చరకసింగునకు అమృత సరముజిల్లా జడ్జి గారు ద్వీపాంతరవాస శిక్షను విధించిరి.

లిక్విడేటరుపని.

లాహోరు డిశంబరు 19:—రక్తిచిచారణ పూర్తి యగువరకు అమృతసారులిక్విడేషన్ సంబంధమున జోబాబాం కిలోలిక్విడేటరుగానున్న డాక్టరు ఉమాశంకరంగారిని ఆపని నుండి తప్పించి ప్రభుత్వమువారి లిక్విడేటరు సర్పారు భగవా నసింగుగారినియలకు అమృతసారు అడిషనలు జడ్జి గారెట్టు గారు నియమించిరి.

అలహాబాదు.

యుద్ధశాసనములు.

అలహాబాదు డిశంబరు 20:—యుద్ధమారంభమైన పిమ్మట ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నొప్పిన కాసనము లముల లోనికి వచ్చి రెండు మాత్రమైనది. యుద్ధము ముగియువరకు ను వాని నమలులోనుంచుటకు ప్రయత్నింపబడును. వాని నన్ని టినిచేర్చి సామ్రాజ్యకాసనములలో నొకకాసనముక్రింద నేర్పరుచుటయే సమంజసమని తోచుచున్నది.

సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణసభ.

అలహాబాదు డిశంబరు 20:—జనవరి 12వ తేదీని చేయవలసినపనిని ముగించి మరల ఫిబ్రవరి నెల ముగియువరకు ను సభవారు సమావేశముకారని తోచుచున్నది. అప్పటికి వారికి అధికపత్ర సమర్పణమువరకు ఆరామవ్యయవిషయక చర్చకును కాలనిర్ధారణముచేయుటకకాశీకర్పడును. సభలో ప్రతిపాదించవలసిన తీర్మానముల వివరము చేరియున్నది.

వ్యవసాయ సభాసమావేశము.

అలహాబాదు డిశంబరు 20:—ఈ కీరకాలము దీసభ వారు కూడరు. 1915-16వ సంవత్సరమునందలి కీరకాలమువరకునుగూడ వీరు సమావేశముకారు.

వేదకాలవిషయ పరీక్షము

అలహాబాదు డిశంబరు 20:—అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునందు వేదకాలమున కీటిలి విషయములను బోధించుట కొకపండితుడు నియమింపబడెడు. గతశనివారమునాడు ప్రారంభోత్సవసభ జరిగినది. భాస్కరుగారు హిజామైనెస్సు సర్వేమ్యు మెప్టనుగారు ఆగ్రా సన మలంకరించిరి. ఆయనకు కుడిచేక్కున వైస్ చాన్సలరు డాక్టరు సుందరలాలుగారును వారుభాగమున నూతన వేదకాలవిషయ కోపవ్యాసకులగు డాక్టరు. ఏ. వెనిసు. ఎం. ఏ. సి. టి. ఇ. గారును అసీ యల్లు యుండిరి. లక్నో లారు విషపుగారును, సర్ బాన్సి నాన్సు గారును హానరరీయ రిచ్చర్డు బర్నూ గారును మున్నగు నెనెటు సభ్యులును విద్యాధులును సభకువచ్చియుండిరి.

నాయవ్యసరిహస్సు పరగణాలకు

జుడిషియలు కమిషనరు.

అలహాబాదు, డిశంబరు 20:—ఈపరగణాల కమిషనరు డాబ్బుగారు ప్రత్యేకపు పేర్కాటుపైని బసరాకు వెళ్లుచున్నారు.

కొలంబో.

వాస్తావత్రికా సంపాదకునికి శిక్షవిధించుట.

కొలంబో డిశంబరు 20:—నిన్నటికొజున నిండు సభలో ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు మార్చింగు శిక్షను

The 4th Shropshire Territorials were entertained last evening by the Hon'ble L. U. Htoon Myat and U Po Tha at Dalhousie Park. There was a large attendance from the Burmese and other communities. Men came down at four and remained till darkness set in then they were marched to barracks after a good evening entertainment.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTER'S AGENCY.)

The most sorrowful news for India in to-day's telegrams from the central theatre of war is the news of the death of Lieutenant the Hon. E. C. Hurdingle of the 15th Hussars our most popular Viceroy's gallant son who, but recently two months ago, was decorated with the Distinguished Service Order by His Majesty Our Emperor. The fighting at the central theatre is as usual proceeding and the latest telegram received contains a notable achievement by our Indian troops who advanced a hundred metres to the North-west of La Bassee. Russian reports of the Eastern theatre are also encouraging. The British Government has made arrangements to send ships laden with foodstuffs for the inhabitants of Mecca and Jeddah to the latter place though it is an enemy port out of consideration for the sufferings of the inhabitants and pilgrims at those places.

GREAT BRITAIN.

Wholesale Destruction by Shells. Correspondents' Accounts.

LONDON, December 19.
Correspondents touring the bombarded town are astounded at the wholesale destruction. The Germans apparently varied their fire over the widest possible area. Even an earthquake would not cause such ruin. Residential quarters in Hartlepool are chiefly damaged. The shopping quarter is hardly touched. Work is now proceeding in the workshops and docks as usual and train service is normal.

Casualties Among Women and Children.

The only public inconvenience is partial stoppage of gas. Latest information from Scarborough says that women and children figure largely in the casualties of the three towns.

Lord Kitchener on People's Demeanour.

General Plummer inspecting the troops at Hartlepool, read a letter from Earl Kitchener commending their calmness and the absence of panic among the civilians.

American Opinion on the Raid.

American newspapers say that the result of the raid will stiffen John Bull. The attempt to frighten the English by the possibility of raids is ludicrous seeing that Great Britain and France command the sea as never before.

Alleged Sinking of British Destroyers.

The Press Bureau has no information regarding the alleged sinking of two British destroyers.

THE INDIAN TROOPS. Comforts Reach The Ranks.

The Troops' Gratitude.

LONDON, December 20.
Sir James Willocks has written to Sir John Hewett expressing the gratitude of the Indian soldiers for the comforts sent through the Fund. He assures all concerned in this labour of love that their efforts are more than recognised and appreciated by all ranks. Every thing received was promptly distributed.

THE "EMDEN".

AMSTERDAM, December 19.
A German Official telegram states that a British collier picked up the "Emden's" landing party on board the schooner.

The British Ambassador in Paris.

LONDON, December 20.
It is officially stated that Sir Francis Bertie the British Ambassador in Paris has consented to the prolongation of his appointment which should terminate at the end of this year.

The Steamer "Tritonia" Strikes a Mine.

LONDON, December 20.
The Admiralty announces that the steamer "Tritonia" struck a mine on the North Irish Coast on the 19th December. She is believed to have foundered. Her crew were landed.

The Cambridge University. Confers Degree on Chinese Ex-Minister.

LONDON, December 19.
Cambridge has conferred the degree of Honorary Doctor of Laws on the Chinese Ex-Minister Yuklin.

FRANCE.

French Communiqué. Further Progress Made.

PARIS, December 19.
This afternoon's Communiqué says:—"Yesterday in Belgium we organised the ground gained on the preceding day south of Dixmude and pushed our line southward of Kortkerinn. Our advance southward of Ypres continues in marshy difficult ground.

We progressed between the Lys and Somme in the region of Notre Dame-De-Consolation southward of La Bassée advancing over a kilometre in the last two days.

We also progressed in the direction of Carency and Saint Laurent despite the liveliest counter-attacks. The positions we have gained have been maintained.

We advanced on the night of 17th instant and on the following day in the region of Albert under a most violent fire and reached the barbed wire defences of the enemy's second line.

North of Malincourt we have been obliged to abandon a trench captured which was set on fire by grenades. Several German trenches have been captured in the regions of Mametz and Lihons. Three violent counter-attacks were repulsed.

There have been artillery duels along the Aisne and in Champagne the enemy's Artillery showing greater activity. We blew up in Bois-De-La-Grurie a German sap. Near Saint Hubert the enemy by a lively attack succeeded in making a slight progress.

It is confirmed that our Artillery on the heights of the Meuse directed by aviators demolished two heavy batteries and damaged a third Battery.

There is nothing to report from the Merial to the Vosges. The enemy indulged in heavy rifle firing in the Vosges, but did not attack.

Paris Communiqué.

LONDON, December 20.
PARIS.—The following addition is made to the last night's Communiqué. The British in the direction of Neuve Chapelle lost some trenches taken yesterday. The Indians advanced hundred metres towards Richebourg-la-Voue which is to the north-west of La-Bassee.

This afternoon's Communiqué says, between Lys and Sea we gained some ground on the front of Nieuport-Saint Georges. The enemy is reinforcing his defences southward of Ypres, but there have been artillery engagements and slight progress by us. The Allies from Lys to Oise took possession of a part of the German first line trenches along the front Richebourg-La-Voue Givenchy-Lez-La-Bassee.

We re-captured a trench near Mariecourt to the South east of Albert. Germans made three exceedingly violent counter-attacks attempting to recapture the trenches but were repulsed.

The superiority of our artillery from Oise to Argonne showed, itself by interruption of the enemy's fire, destruction of quickfiring, shelters, observation posts, and dispersal of hostile concentration. We repelled three attacks at Bors-De-La-Grurie two on Fontaine Madame and another on Saint Hubert.

RUSSIA.

The Battle in Poland.

Fighting Developing.

On the Bzura.

PETROGRAD, December 19.
A Communiqué indicates that the fighting on the Bzura begins to develop.

"We have repelled several German attacks. There have been only outpost affairs in other districts. On the left bank of the Vistula we captured a thousand prisoners.

Siege of Przemyśl.

A strong force from Przemyśl garrison is trying to fight its way out. We are fighting here under favourable conditions."

Steamers Sunk. By Allies' Cruiser.

PETROGRAD, December 19.
The Commander of the cruiser "Askold" has arrived at Port Said. He reports that he captured the German Steamer "Haifa" and sank two Turkish steamers off Beirut during a patrol of the Turkish coast.

Russian Moslems.

Congress for Relief of Wounded.

PETROGRAD, December 19.
A Congress of Russian Moslem associations has opened for the purpose of discussing measures for the relief of the wounded.

BELGIUM.

German Column Annihilated.

PARIS, December 20.
Last night's Communiqué said:—"In Berlinghem region of Steerstrate a German attack was repulsed. We progressed appreciably in the vicinity of Kortkerinn."

TELEGRAMS.

The enemy showed some activity towards Thiepval and Lihons but a German column was surprised and literally annihilated.

Violent Fighting.

Proceeding on the Coast.

AMSTERDAM, December 19.
The "Telegraaf" states that violent fighting continues on the Yser, the Artillery from the fleet is playing havoc in the German ranks. Rumours of the relief of Ostend and Roulers are untrue but the Allies have gained ground near Nicuport.

TURKEY.

Sinking of the "Messudiyeh."

Loss of Life.

ATHENS, December 19.
A hundred including some German officers were lost in the sinking of the "Messudiyeh."

The Financial Situation.

Growing Desperate.

SOFIA, December 19.
The latest advices from Constantinople show that the financial situation is becoming worse.

The only remedy Government have on view is to issue five million pounds of paper money without possessing the equivalent gold. They have also forced the currency of German paper money.

Military requisitions continue. Shops have been emptied irrespective of the nationality of the owners.

EGYPT.

Lord Cromer on the Situation.

The Effect of the New Arrangement.

LONDON, December 19.
Lord Cromer in a letter to the "Times" says that all that the decision of the Government does is to sever the connection between Turkey and Egypt. This is an unmixed good. It must not be assumed that the payment of tribute will necessarily cease. The whole is hypothesized to the payment of the Turkish debt.

Press Opinions.

The "Daily Chronicle".

The "Daily Chronicle" says that it is not possible to place the whole administration of Egypt for the first time on a straightforward, intelligible, commonsense basis.

The "Times".

The "Times" says that the Protectorate is purely a practical administrative step and not annexation. Government have acted wisely in limiting their action to the narrowest possible limits. The brightest feature of the Egyptian situation has been the steadfast adherence of the Ministry to the British cause together with the admirable demeanour of the priesthood and the composure of the populace.

The "Daily Telegraph".

The "Daily Telegraph" says that Egypt could have no better fate than to follow the noble example of the Indian Feudatory States.

The Paris Temps.

The "Temps" says:—"The definite liberation of Egypt will appeal to the inhabitants of Lebanon and Syria to foreshadow their deliverance from Ottoman subjection. The new Sovereign will henceforth be called upon to play a considerable part in the world of Islam."

Sultan's Procession in Cairo.

LONDON, December 20.
CAIRO.—The Sultan driving through the streets to the Abdur Palace was joyously acclaimed by the populace. There was an imposing military display. People also enthusiastically cheered the officials. The Town was decorated with flags. The route to the Palace was lined with the British and Egyptian troops behind whom stood dense cheering crowds. The Sultan was in full uniform with the ribbon of the Bath. He was escorted by the British and Egyptian Cavalry and arrived at the Palace amid the acclamations of the crowd filling the enormous square. Salutes were then fired the Sultan proceeded to the reception room where he received the Acting High Commissioner Mr. Milne Cheetham, General Maxwell, Princes and Ulemas. Crowds of provincials arrived in Cairo to witness the ceremony which was impressive.

Egypt's New Commissioner.

DELHI, December 19.
Sir Henry McMahon, who has been appointed High Commissioner of Egypt, proceeded Home last summer on leave after presiding at the negotiations at Simla in connection with Tibet. Sir Henry McMahon's promotion will be a loss to the Government of India, but there is no doubt that the Home Government have made a good appointment in selecting him for Egypt.

ITALY.

Extension of the Italian Moratorium.

LONDON, December 19.
ROME.—The Italian Moratorium has been extended in a very restricted form to the 31st March 1915. It will cease completely on the 18th April.

TELEGRAMS.

GERMANY.

German Casualties.

The Last Four Lists.

AMSTERDAM, December 19.
The German casualties in the last four lists amount to 23,000. The Germans admit a loss of 30,000 on the Yser.

Situation in Berlin.

The Growing Gloom of the People.

LONDON, December 19.
The Correspondent of the "Evening News" who has just returned from Berlin says that he finds a different tone there. Berlin is growing duller daily fearing an air raid.

The Germans still believe in final victory but are getting tired of the length of the war.

The defeat off the Falkland Islands has caused great gloom. It was known in Berlin last Sunday.

The German Press.

Increasing Irritation with America.

LONDON, December 19.
The German Press displays an increasing irritation at the failure of the campaign to secure American sympathy. Articles attacking America appear with increasing frequency sarcastically alluding to American Puritanism and narrow-mindedness. The Correspondent of the "Frankfurter Zeitung" urges that the Germans should take no pains to win American sympathy since the American press and peoples will have nothing to do with them.

HOLLAND.

Compulsory Service Bill.

LONDON, December 19.
The Dutch Government is introducing a bill for universal compulsory service.

SWEDEN.

The Scandinavian Kings' Meeting.
Perfect Understanding Reached.

STOCKHOLM, December 19.
It is officially stated that the meeting of the sovereigns at Malmö has not only consolidated the existing relations of the three kingdoms but has enabled an agreement on special questions. The Nations also agreed to continue the co-operation thus happily inaugurated. Fresh meetings will be arranged when necessary.

Further Details.

STOCKHOLM, December 19.
The King of Sweden in his speech at the Conference dwelt on the unanimous desire of the three kingdoms to preserve their neutrality and on the value of co-operation to guard their common interests. King Håkon and King Christian replied testifying their sincere joy at the initiative of King Gustav. They hoped that the Conference would have happy results for the three peoples.
The Conference terminated yesterday evening.

AUSTRIA.

Austrian Communique.

Austrian Advance Checked.

AMSTERDAM, December 19.
It is officially stated in Vienna that "Our forces which advanced beyond the line of Krosno Lakiozyu again met with stubborn resistance. Violent fighting is also proceeding on Lower Dunajets. The Russian rear guard made dogged stand on the western bank of the river." The telegram likewise mentions a sortie from Przemyśl and adds that the garrison returned to the fortress.

THE COLONIES.

The South African Rebellion.

Rebel Court-Martialled.

PRETORIA, December 19.
A Special Court Martial has tried the first rebel and sentenced him to two years' imprisonment.

Trial of South African Rebels.

LONDON, December 20.
PRETORIA.—The Rebel leader Captain Fourie was court-martialled yesterday and shot down to-day. His brother Lieut. Fourie's death sentence was commuted to five years imprisonment. Capt. Fourie maintained a defiant attitude throughout but took responsibility for leading his young brother astray. Both of them were officers in the defence force.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

Lieut. Hardinge's Death.

Sympathy for the Viceroy.

DELHI, December 19.
Very great sympathy is felt here for H. E. the Viceroy who has again suffered a bereavement this time in the

TELEGRAMS.

death of his gallant son, Lieutenant the Hon'ble E. C. Hardinge, 15th Hussars, who was shot through both arms, besides being otherwise wounded by machine gun fire in the fighting in France some two months ago, in which he won the D. S. O. It was hoped confidently at first that recovery would take place but the news which has been coming through of him for some time past has been less favourable and the end came yesterday. H. E. the Viceroy was to have left Delhi to-day to spend Christmas at Dehra Dun, but all plans will now, no doubt, be put off.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 20.
The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated the 19th December:—

Egyptian Affairs.

The Press Bureau announce that in view of the action of Abbas Hilmi lately Khedive of Egypt who adhered to the King's enemies His Majesty's Government deposed him from Khedive and offered it with the title of Sultan of Egypt to Prince Hussein Kamel the eldest living Prince of the family of Mehmet Ali. The Acting High Commissioner writing to him states that the Government possess ample evidence to prove that ever since the outbreak of the war the late Khedive definitely has thrown in his lot with the King's enemies. From this fact and from the hostile action of Turkey it results that the rights the over Egyptian Executive of the Sultan or the late Khedive have been forfeited to His Majesty whose Government has already accepted the responsibility for the defence of Egypt during the war and regard themselves the trustees of the inhabitants. The relation between the new Sultan's Government, and Foreign Representatives will be conducted through His Majesty's Representative at Cairo. The revision of capitulations will be postponed until the end of the present war. In consonance with the traditions of the British policy His Majesty's Government while working through and in closest association with the constitutional Egyptian Authorities aimed at securing individual liberty, promoting education, developing the natural resources and associating the governed in the task of Government. His Majesty's Government remain faithful to such policy and are convinced that a clearer definition of Great Britain's position will accelerate the progress towards Self-Government. The religious convictions of all Egyptian subjects will be scrupulously respected and in declaring Egypt free from the duty of obedience to those who have usurped political power at Constantinople the Government are animated by no hostility of the Khalifate. Egypt's past history shows the loyalty of the Egyptian Moslems to the Khalifate independent of the political bonds between Egypt and Constantinople.

French Recognition.

The French Government have formally recognised the British protectorate. The proclamation was placarded throughout Egypt and a salute of 101 guns was fired at Alexandria and Port Said.

French Progress.

The French report more steady progress in the West. There is no precise information regarding Poland. The German movement on the left bank of the Vistula was checked but the Russians were obliged to modify the disposition of certain armies for all concerned.

Communication from a Responsible Source.

The following from a responsible source has been communicated to the Viceroy by the Secretary of State:—

39th Garhwalis Heroism.

In the fighting on the 23rd and 24th November it fell to the 39th Garhwal Rifles, 1st Battalion, to make a final assault which owing to its well considered and gallant character was entirely successful. The attack proceeded from the trenches on the flank which had remained in our possession and the Garhwalis task was to capture successfully a section of the trenches divided by traverses along 300 yards of the line. The operation was difficult and complicated by intense darkness. With dashing courage and initiative two young British Officers of the Royal Engineers and the well-known frontier force Regiment respectively, with a few Afrides of this Regiment preceded the Garhwalis against the first section and by throwing bombs across the traverses cleared the way for the head of the 39th Garhwal Rifles 1st Battalion, the first Company of which soon cleared half a dozen sections but was then at a standstill owing to a block being caused by the number of prisoners. The 2nd Company brought round from the rear jumped into the trenches beyond and forced successively the remaining dozen traverses. Naik Darwan Singh Neg led repeated furious attacks in spite of the flanking fire from the German front, being the first with his bayonet in the narrow trench, or climbing traverse to the fire when he could not find out a way round. He was wounded by bomb when three traverses remained to be captured and again before the capture of the last two but continued in the forefront of attack till the last traverse was taken and did not report wounds till they were observed by the Company Commander when ranks fell in the next morning.

Rs 25,000 a Year for War.

DELHI, December 19.
H. H. the Maharajah of Datia, his Sirdars, Officials and other people of the State have generously offered an annual donation of Rs. 25,000 towards the expenses of war. The offer has been gratefully accepted by H. E. the Viceroy.

The Hedjaz Traffic.

DELHI, December 20.
In view of the reports received from the Hedjaz that the inhabitants of Jeddah and Mecca were suffering severely owing to the stoppage of food supplies by sea His Majesty's Government at the instance of His Excellency the Viceroy have agreed in spite of the fact that Jeddah

TELEGRAMS.

is an enemy's port to differentiate between it and other hostile ports and in the interests of the inhabitants and pilgrims at Jeddah and the holy places to allow ships to proceed there with food supplies sufficient for their requirements.

The Board of Agriculture will Not Meet This Winter.

ALLAHABAD, December 20.
No meeting of the Indian Board of Agriculture will be held this winter. The Board will not meet until the winter of 1915-1916.

The Viceroy's Legislative Council.

ALLAHABAD, December 20.
The Viceroy's Legislative Council after the transaction of business before it on the 12th January will probably adjourn until towards the end of February by which time the dates of the presentation of the annual Financial Statement and Budget debate can be fixed. A number of resolutions to be moved in the Council have been received.

CEYLON.

Newspaper Editor Sentenced.

COLOMBO, December 20.
Before a full Court here yesterday the Chief Justice sentenced Armand De-Souza, Editor "Morning Leader" to a month's imprisonment for contempt of Court arising out of libels on a Police Magistrate.

CALCUTTA.

Alleged Trading with the Enemy.

CALCUTTA, December 19.
In the trading case at the Police Court to-day Mr. Sinha for the defence argued that the consignment of mica had been delivered to and paid for by Jaros Cincinnati & Co of America and not by Jaroslow, the Berlin firm, as alleged by the prosecution.

UNITED PROVINCES.

Appointment.

ALLAHABAD, December 19.
Mr. J. L. Jaini, M. A., Barrister-at-Law, Advocate of the Allahabad High Court, has been appointed as a Judge of the Indore High Court.

INDIA AND THE WAR.

Government Ordinances.

Question of Consolidation.

ALLAHABAD, December 20.
The ordinary ordinances issued by the Government of India since the war began have only a six months currency. Measures will be taken to make them operative until the end of the war and the best plan would seem to be to embody them in one act of Imperial Legislature.

Post Vedic Studies.

The Chair in Allahabad University.

ALLAHABAD, December 20.
The new Chair of Post Vedic Studies which has been founded in the University of Allahabad was inaugurated on Saturday. The Chancellor, His Honour Sir James Meeson was President, while on his right sat the Vice-Chancellor Dr. Sunderlal and on his left the newly appointed occupant of the Chair Dr. A. Venie, M.A., C.I.E. The ceremony was attended by members of the Senate, among whom were the Lord Bishop of Lucknow, Sir George Knox and the Hon. Mr. Richard Burn, and by students.

GOES ON SPECIAL DUTY.

Judicial Commissioner N. W. F. P.

ALLAHABAD, December 20.
Mr. Dobbs, Judicial Commissioner, North-West Frontier Province, proceeds at once on special duty to Basrah.

All-India Weather.

SIMLA, December 20.
The disturbed conditions in the Bay have developed into a storm, which probably lies this morning about midway between Port Blair and Madras, and is now moving in a north-westerly direction. Rain has commenced in Upper Burma and overhead of the Bay.

FORECAST:—An extension of rainfall along the east coast of the Peninsula.

BOMBAY.

The Viceroy's Bereavement.

BOMBAY, December 21.
The greatest sympathy is expressed with the Viceroy in his tragic bereavement. The Hon'ble Sir Pherozeshah Mehta has sent the following telegram to the Private Secretary to the Viceroy:—The whole country is plunged in deep mourning at the news of the death of the gallant son of their great, noble and beloved Viceroy. The Council of Bombay Presidency Association beg respectfully to join in their most heartfelt condolence.

ఆత్మతమమైన మదరాసు పీట్టర్లనులు.

మంచి కట్టుతోను. చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.
 ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్టిట్యూషన్లకు బాగుగా వాడవచ్చును.
 మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును. ధర రూ. 7-0
 తక్కి ఎర్ర పట్టుగడ్డ తలపాగలు, మైసూరు మాదిరిగాని మదరాసు మాదిరిగాని పెద్ద
 మనుష్యులకు అనేక రంగులలో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి ,, 5-8
 మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజూ, నీలము, తెలుపు వగైరా రంగులలో ,, 6-0
 బలమైన తలపాగపెట్టె జపానురంగు వేయబడినది. ,, 1-0
 ఆర్డరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాజ్జీ అచ్చాస్సు ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు స్ట్రీట్, మదరాసు
S. ISMAIL & SON,
 Army, Volunteer, and Police Contractor.
 67, Moor Street Madras.

వనోపధి నా ర్నాపరిల్లా

ఇది దేహమునందున్న నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ
 పోట్లు, చాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నశి
 సుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురుచు
 శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసాముగను వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
 సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మందు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధురై(తాగుటకు మందు)
 వాగవల్లెలము పైపూతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్ వాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

చక్కని సువాసనగల పెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహారు (రిజిస్టర్)

అనుప్రాప్త్యేయల కుద్దేకంపడిన ఆత్మరహస్యగింపవలయును.
 మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
 యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
 తయారు చేయబడినది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
 లేదు చేయబడుట మిదగాని, కోటుమిదగాని కొన్ని
 బొట్టుల జేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన పూలతోట
 లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన కేయికముల
 పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరహస్య సువాసన వనభవల
 చుటకయి ఆటోదిల్ బహారు ఇచ్చుచు ని మిద్దగిరనున్న
 ముపుకపర నడుగవలయును. వారితోపున లేచిన మాకురా
 యుడు చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
 1/2 బొమ్మ ఆత్మరహస్య కెద్దసయబుడ్డి 1-2-0. ఈయత్మరహ
 మరగట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-8
 0-10-0 ని పి ఖర్చుకొనుచాక భరింపవలయును
 సోలు ఏకెంటు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రాగ్ కమికల్ కంపెని,
 155, జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి,
 నెం 29, వై నాబాబాద్, ప్లవరుబారుసమీపం, మదరాసు.

కళ్యాణ ఘృతము.

ఇది శ్రీలపాలిటి కల్పవృక్షము శ్రీలు సకలమున
 బహిష్ట కాకుండుట, మయిల సరిగా పోకపోవుట. మేహవ్యా
 ధులు, తలనొప్పి, అశక్తి, సంతాపహీనత, మలబద్ధము, కుసుమ
 రోగము, ఋతుకుల, మొదలగు శ్రీలవ్యాధులను నశ్యకము
 గా మదిర్చి సంతాపవతులను జేయుటలో అద్వితీయమయినది.
 4 సీసాలు చాలును; సీసా రు 1-4-0 4 సీసాలురు 4-8-0

భారతీయ చాలామృతం:— ఇది దివ్యలక్ష్మి అమృతతుల్య
 ము ఆశీర్వాదు, గర్భవాయు, పురాణాయు, కృత్యము,
 మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, జీర్ణశక్తిని కలిగించి
 దివ్యలక్ష్మి పులిపిలవలె మెంచును. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు
 రు 2-8-0. సుకేశరంజని తలనూనె:— ఇదిమిక్కిలి పరిమళము,
 గలిగి పూలవాసనను గుప్పించిట్లు చుండును. వెంట్రుకలను
 చక్కగా మెంచును. పుష్పదుత్తుమనిచ్చును. మొదలగు చల్లది
 సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలురు 2-8-0

అభ్యంగనతైలము:— దీనితో తలఅంటుకొనినతేక రాసు
 కొనిన, తలనొప్పి, పొర్చుపుకొప్పి, కండ్లయంటలు, చుండు,
 మొదలగువానిని హరించి మొదలగు చల్లదనమునిచ్చి వెంట్రు
 కలను నల్ల పరిచి మెంచును. సువాసనయుగలదు. సీసా రు 0-6-0
 (6 సీసాలు 1-14-0) బొమ్మ సీసా రు 0-2-0. వి.పి. ఖర్చు
 తత్వము. పి. కె. పి. అండుకో. ఆయుర్వేద సమాజం
 హిందూరు. (గుంటూరు జిల్లా)

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
 ప్రృ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మొదలగు చలనశీలము.
 కండ్లకు చలనశీలము.
 వెండ్రుకలు మెరుగును.
 వెండ్రుకలు రాలకుండును.
 వెండ్రుకలు నునుపుచేయును.
 మనోహరముగా మండును.
 సువాసన గలిగి యుండును

వేలకు వేలు
 సీసాలు విక్రయము.
 తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విశ్వము, పీడన, ఉద్యో
 గముల మొదలగువానికి సుఖద్రవ్య, విజ్ఞాని నిచ్చును.

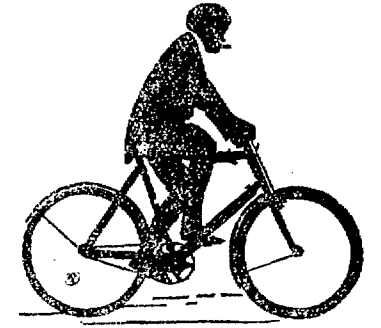
అమృతాంజనము డిబ్బా 109, (శ్రీరంగేశ్వర, బొంబాయి
 6, 7 తంజుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

సర్వ జీవనో.

ధాతుపుష్టిమూగు లన్నిటికి తల్లి.
 ఇది సంజీవివంటి ఒక మహాలిక్. ఇదియే మన పూర్వి
 కుల ఆతిరహస్యపు బొమ్మ. దీని ప్రభావము కనుగొన
 వలయునన్న రాత్రి మనవోవు సమయమున పుచ్చు
 కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావముకనపడును. నపుంస
 కత్వము పోగొట్టుటకు ఇంకనుమించినది లేదు. జనశ్రేణియ
 దుర్బలయోగము చేత మూత్రగ్వారములకు సంభవించెడి
 అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజానంద్రిని. రక్తమును
 పుష్కలపరచి నరములకు పుష్కలము చేయవలెను ముందును
 కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట
 వాతము చేయుటలో సంజీవివంటి “సర్వజీవనో.” ఇది
 శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు కృష్ణులు అంగియను నుపయో
 గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినదియెడల ముదిమి నశించి మిగుల
 బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును;
 వెల టిన్న 1-8-0-0; బొమ్మ ప్రత్యేకము.

ప్రావెసర్ డి యన్ సాయుడు,
 (18-5-14) కలయ్యగదీమ.
 16. కృష్ణపు మొరలిపేడి, తిరువల్లి క్వి. జి, మదరాసు.

బహు వేగముగాను సులభముగాను
 పోవునటువంటి బలమైన సైక్లు. 59 చూ
 వాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాటలాగు
 కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాల్స్ ల్ అండు కంపెని,
 164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మూల శంక కు తైలము
 డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0
 మూలశంకవలన ఆసనమునగర చర్మము
 లాపుబారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మలలు ఏర్ప
 డును. ఇదిపైత్యకోశపు మందలవలన (Torpil liver,
 గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక
 చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహి
 శ్శమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములం
 దును రక్తముపడును. విశువక కొంతకాలమువా
 డిన మూలశంకరోగము తగ్గలదు.
 అమృతాంజనము డిబ్బా 109, (శ్రీరంగేశ్వర, బొంబాయి
 6, 7 తంజుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

హిందూదేవైశ్వర్య చరిత్రము.
 శ్రీరంగేశ చరిత్రముగారి యొకచరిత్ర కిది తొలుగు
 సంగ్రహము. హిందూదేశ వారిదృష్టికికా గారణము లిందు
 గననగును. ప్రతి-కి అజాలు. ౮. శ్రీరంగాయ విజయము:—
 రసవంతమైన చరిత్రవల. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సంతతిలో
 గడపటివాడు దీనికిధానాయకుడు ప్రతి-కి అజాలు. ౮.
 తపాలు వేలు. వలయువారు “యస్. వి. రంగాచార్యులు.
 83 వరదాముత్రియప్పకపేడి, చెన్నపురి.” అనివ్రాయవలెను.
 ప్రపంచ చరిత్ర.
 రెండు సంపుటలు వెలువడినవి.
 ఇంకొన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా
 తెలియవలెను. అంతయు చరిత్రముగను.
 చందాపద్ధతి విత్తరము:కు (రహస్యరమి 600
 పుటలు) 6 సంపుటలు, చందా రు. 2-0-0
 (హాట్లెతో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంప
 త్నరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును
 కలయువారు:—
 గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,
 చింతాడిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

స్పెన్ వర్క్.
 ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.
 ఇది ఎలిమెంటరీ స్క్వాల్లో ఒకటిమొదలు అయిదవ
 గ్రాండ్స్ వరకు చదువు బాలరకును, ఉపాధ్యాయులకును,
 ట్రానినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఇందు
 కను చతుర్ముఖములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్ముఖము
 లు, విషమ చతుర్ముఖములు, విషమకోణ సమచతుర్ముఖములు,
 షుభములు, వీనియొక్క వైకల్యములను కనుగొనుట,
 గూమి కొలత మొదలైనవి, మొదలెక్కలు అభ్యాసములను
 ావు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.
 ప్రతి ఉపాధ్యాయునిదృష్టకు తప్పక యుండవలెను.
 దీనివెల ఎనిమిది అజాలు.
 ఒకడెవను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇచ్చు
 డును. భాగవత చంపు-పద్ధిరాజ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0
 అయివారలు ఈక్రింది అడ్రసునకు రాసి తెప్పించుకొనవలెను
 కర్రా జొగియ్య టీచర్,
 బోర్డు హైస్కూల్, అంబాలాపురం.
 గోదావరి జిల్లా.

దంతచూరము

జుబ్బి 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము

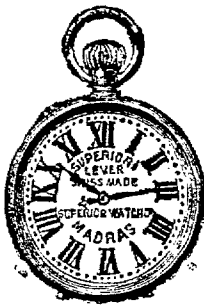
ముఖమునకు వచ్చుచున్న దంతములను చూడవలయును. దంతములను సరిగ్గా చూడవలయును. సోటియగ్రాము లేక యును. పండ్లములను తినవలయును. చాలా తైలమును తినును.

అనేకులనల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగా వాడుటకు దగియున్నది.

అన్ని వ్యాజనములకు సోటి 100, ఫ్లోరోసోన్, జాంబాన్, అన్ని వ్యాజనములకు సోటి 6-7 రెండు పెట్టిపిడి, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీచర్ జ్యూయలువాచ్.
కొలుసునో సహా ధర రూ. 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయమీద మాకంపెని చేరు ఎట్టనిరా తో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచిన మును, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దోమునగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్రోమాత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీమ నుండి

మాత్రే తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కుచు. ఒకరోక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వేలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార విడియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదితలక నేక గడియారములు ఖర్చయి యొక్కతొత్తముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున న నేకులు కొని సంతసిందిరిన, వేలుమాట లెందుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టువాక్సు నెం. 167, మదరాసు

విశోదకరమును విసుగుపట్టించ నిదియునగు

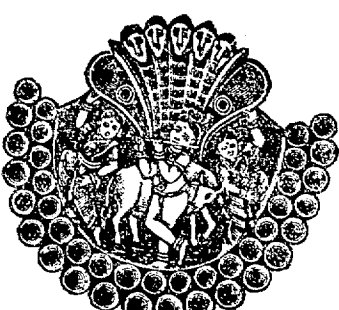
తెలుగు నవలలు.

నీలా లేక సురేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల మనోహర ర్యమ చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర— ఇం కొకయాదుగి తన మగని పెండ్లల యనురాగ మునకై పడరాని పాట్లుపడి యున్న తిథితికి దెచ్చును 0-12-0
మనోరమ— మగడు తలకే గాత్రమునొద్ద జిక్కుకొన త: సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును 0-10-0
జగదేశ్వరంధ— అన్నకై పడరాని పాట్లుపడి యున్న తిథితికి దెచ్చు సామర్థ్యవల కథ అ. 0-10-0
సరసోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుచ్చలేక కలహించినను అన్న సహింసనలయ ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాబతును కోర్కొనికోడండ్రపలాపము.— అత్తలు కోడండ్రపలాపము విధులగులగి. అ. 0-2-0
కలంబుగాడు— కల్లక బుక్ డిపో, 6, వెంకటేశ్వర శ్రీపిడి, సామాకారు పేట, మదరాసు. ఇదియేగాక యితర నవలలు కథలు పంపుననను పంపును.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిశ్శాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము మంథముగా తెలుసుకొనుటకై చూచేముద్రించించి ప్రకటించబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయములు మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసహితములమీద సుందరముగా వ్రాసినవేయబడినది. ప్రతి 1-కి రూ. 2-0-0 అ. పోస్టేజీ కొనుగోదో చరణమునది. వి.వి.గా పంపించబడును. అందుచేయు— (15-11-4)
మదరాసు శ్రీ 22వల్లి పెంకటగోపాలరావు గారి కివేలేశ్వరపురం యెట్టేటుకాజూరు ఆలయ సూర్యపీఠ. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

22-వ న్నెగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజుల నాగర
1కి సవరము యెత్తు
వెల రూ. 30-8-0.

మతియు వివిధములగు బంగారునగలు, వెండినగలు, రాట్లు చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకొండ పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద దొరకును. కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును. సదరక ఇండియా జాకలెరి మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెని, 437, టంక సాలపిడి, సామాకారు పేట, మదరాసు
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madra

మంచితరుణము.

కలపవర్తకులకును, యిండ్లుసరంచి అనగా జల్ల కూర్పుచేయించుకొను వారికిని.
పాలవంచ సంస్థానము వారి రాజ మండ్రముకాంకలప డిపోలో నిలవయున్న బందారు, మొగజేప నునకలు (4, గజ ములుపాదపుగలిగి బల్లలు కోయించుకొనుటకు అనుకూలము గాను గుండ్రగాను ఉన్నవి) 1915 సంవత్సరము జనవరినెల లో నిలవనకున వదిలివేయగల తలంపుతో మిగుల సరసముగా యియ్యబడును గనుకవలయు వారలు వచ్చికోనుక్కొన గోరు చున్నాను.
N. B. ఈ రెండు జాతుల కర్ర దర్బాబా, విటికి కమ్మలకున్న తలుపు బల్లలు, కిటికీ బల్లలు మొదలగు వాటికి సహజశస్త్రముగా నుపయోగింపబడు చున్నవి.
దంటులపట్టికాంతం.
డిపో ఏజంటు రాజమండ్రి.

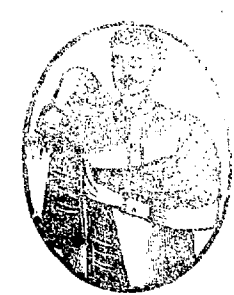
పోస్టేజీ నహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను లొదుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
జాగు సేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
తెద్యకాశ్రీ సుజీకంక గోవిందజి, ఆలంక నిగ్రహ కౌషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రూ. 2-14-0 అ మాత్రమే.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.
ఈవాచ్ బలమైన లీవర్ వాచ్ తో లేక శాశ్వతమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిత్తు డే మాత్రముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే, మిగుల గుండ్రమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరము:— (1) శాశ్వతమైన తిథిగుడ్డ, (2) పనివల్లమైన అత్తరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన శింఖము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీటు ల్యాంపు, (6) బిక్కులుచూడెడు కంబాకు కలపబడి చూపించుచున్న వ్రాసి తెప్పించుకొనుదు.
లి. ఎ. కో. పెంకటగోపాల ఆలయ కంపెని, నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యక సంఘ, మదరాసు.

మంచినమయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినది!! 2000 కోట్లకావు!!!
ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అత్తలారాబతును కోర్కొని కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకటి ఇనాను.
మేలైన జపాక వట్టువంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున పంచలం భరణం తగ్గించియున్నాము.
జాగుసేయక! కృంగారుమున్ను నాగరకీతియున్ను గల వేనవేలు అనల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినవి పోగా మిగతొడ్డి పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, కచ్చి అటవచ్చు, రోబా, మేనున్నుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ నీయమైనవి, త్వరపడుదు.
రీక్తమూరనిడివిన్ని 2క్తమూర వడల్పుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0 వంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్పమొదలిపిడి, తిరునల్లికేణి, మదరాసు.

చదువతగిన ప్రకటన.
కానల్, సరస్వతి, మలాచన చక్రతలం రూ. 0-5-0
కలభాసిణి—చంద్రలేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0
మద్రాసునవలము 1-కి రూ. 0-12-0; వీక ,, 8-8-0
పాతకాల పుస్తకములు, అంధ్రగ్రంథములు దొరకును.
N. V. & Son, 87, రామస్వామి పిడి, మదరాసు.

వైద్యవాద్యుల సంహారించునది.
లవంగామృత మొక్కటియే.
ఇది కడుపు పుబ్బరము, కడుపునొప్పి, క్రక్కనొప్పి, రొమ్మునొప్పి, పులిలేపులు, మలబంధము, కడుపు దొంచుట, దోకు, ప్రేగులఱచుట, ఆరుచి, నుంచాగ్ని, వీనిని గుదిచ్చి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును రప్పక గలుగజేయును. తేనియెడల ఖరీదు త్రిప్పి పంపగలము. ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజీనా 0-8-0 బయటి యూర్లకు 4 అరచాదికృష్ణలకు మారింపవలదును.
“లవంగామృతం” 24, నమ్మార్యారు పిడి, మదరాసు.

సింహం లాడియానా పాలయింగువ

12 తులముల డబ్బా
1-కి రూ. 1-0-0.

వి. యక. సింహ అండు కంపెని,
26, ఆదియప్పనాథాచిడి, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని గళముల కట్టుపులకును మదరాసు రాజధానిలో అన్ని కంపెనీలకన్న ముఖ్యమైన గొప్పదియై, నమ్మకమయినదియై నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభారతదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యవ్వకలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గళమునింపును.	గళమునింపును.
నెం. 100 (detachable) (కట్టుముగల, కట్టుము లేని) 2 బస్సులు సహా యివ్వబడును. ఊరు బల్లలంబరుగు నటి యువ్వోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టీకాపెట్టె సహా రూ. 100-48 రూ. నూతనముగా తయారుచేయబడినది నెం. 11 రూ. మారిగానుండును. టీకాపెట్టె సహా వెల రూ. 3.	నెం. 11 (detachable) చాలా బలమైన మయి నది. ఎక్కువకాలం పనిచేయ గలిగినది. మిక్కిలి చాగడ్డ గన్నది. టీకాపెట్టెసహా నెం. 9-8-0

నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియై చెయి ఇముడు గలిగియు టీకాపెట్టె సహా వెల రూ. 1-0-0
కే ఎస్. పి. కో. డి, 180/13 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేకపురణం యివ్వబడును.